

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО
Факультет післядипломної освіти

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Перший проректор
з науково-педагогічної роботи
член-кореспондент
НАМН України
професор М.Р. Гжегоцький

" ___ " _____ 2021 р.

**НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ТА ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ
«ЩЕЛЕПНО-ЛИЦЕВА ХІРУРГІЯ»
для підготовки лікарів-стоматологів зі спеціальності
«щелепно-лицева хірургія» галузі знань 22 «Охорона здоров'я»**

Обговорено і затверджено на
затверджено на
засіданні методичної наради кафедри
Хірургічної та ортопедичної стоматології ФПО

" ___ " _____ 2021 р., протокол №
протокол №5

Завідувач кафедри
професор, д.мед.н. Ю.В. Вовк
комісії

Січкоріз

Обговорено і
засіданні методичної
комісії ФПДО

" 14 " грудня 2021 р.,

Голова методичної
доцент, к.мед.н. О.Є.

Львів-2021

Навчальна програма та тематичний план підготовки лікарів-стоматологів зі спеціальності "щелепно-лицева хірургія" вищих медичних закладів освіти III-IV рівнів акредитації розроблена у відповідності до наказів МОЗ України № 884 від 06.05.21 р. „Про внесення змін до наказу МОЗ України від 28.10.2002 р. №385" та наказу МОЗ України від 23.04.2021 р.№799 «Про затвердження Змін до Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників.Випуск 78 "Охорона здоров'я» з додатком до нього №7 "Лікар-хірург щелепно-лицевий".

Рецензенти:

член-кореспондент НАМН України, проф. Маланчук Вл.О. - доктор медичних наук, завідувач кафедри хірургічної стоматології, щелепно-лицевої пластичної хірургії та імплантології Національного медичного університету ім. О.О. Богомольця МОЗ України

проф. Гулюк А.Г.- доктор медичних наук, завідувач кафедри хірургічної стоматології ДУ «Інститут стоматології НАМН України»

Склад робочої групи

Вовк Ю.В.

д.мед.н., професор, завідувач кафедри
хірургічної та ортопедичної стоматології
післядипломної освіти ЛНМУ
імені Данила Галицького

доц.Мигович І.М.

кафедра хірургічної та ортопедичної стоматології
ФПО

доц.Ковпак Л.В.

кафедра хірургічної та ортопедичної стоматології
ФПО

доц.Мартинець М.Я.

кафедра хірургічної та ортопедичної стоматології
ФПО

**ас.,канд.мед.наук
Палій А.В.**

кафедра хірургічної та ортопедичної стоматології
ФПО

**ас.,канд.мед.наук
Ружицька О.В.**

кафедра хірургічної та ортопедичної стоматології
ФПО

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Основне завдання підготовки лікарів за спеціальністю «Щелепно-лицева хірургія» - підвищення рівня практичної підготовки лікарів, їхньої професійної готовності до самостійної лікарської діяльності за обраним фахом. Спеціалізація проводиться в очній формі: навчання на кафедрах вищих медичних закладів освіти III-IV рівнів акредитації та стажування в базових установах (лікувально-профілактичних закладах охорони здоров'я України).

На кафедрах вищих медичних закладів /закладів післядипломної освіти спеціалізація за спеціальністю «Щелепно-лицева хірургія» проходить впродовж 9 місяців у відповідності до затвердженої Навчальної програми та тематичного плану, які передбачають проведення лекційних, практичних та семінарських занять, клінічних розглядів, клінічних конференцій з аналізом важливих питань діагностики і лікування, експертну оцінку історій хвороб. На практичних заняттях удосконалюються методи діагностики, передбачене засвоєння методик роботи новими матеріалами з використанням сучасних технологій, вивчаються та застосовуються технології лікування, державний реєстр лікарських засобів, дозволених для застосування в медичній практиці, доповнений переліком матеріалів і засобів, які використовуються у щелепно-лицевій хірургії. Лікарі-стоматологи, які опановують фахову спеціальність «щелепно-лицева хірургія» залучаються до науково-дослідної роботи з використанням особистого досвіду і спеціальної літератури; беруть участь у роботі науково-практичних конференцій, міських, обласних, міжнародних семінарів, працюють із сучасною медичною літературою, готують презентації.

Лікар-хірург щелепно-лицевий керується чинним законодавством України про охорону здоров'я та нормативно-правовими актами, що визначають діяльність органів управління та закладів охорони здоров'я, організацію хірургічної допомоги щелепно-лицевого профілю; проводить клінічне обстеження хворих, визначає обсяг додаткових методів дослідження (лабораторних, рентгенологічних, функціональних і інших), інтерпретує їх результати. Визначає ступінь тяжкості захворювань щелепно-лицевої ділянки, визначає фактори, що сприяють розвитку патології. Проводить диференційну діагностику захворювань щелепно-лицевої ділянки, що вимагають хірургічного лікування. Визначає показання до госпіталізації за профілем захворювання, здійснює передопераційну підготовку, хірургічне лікування та післяопераційну реабілітацію хворих. Встановлює попередній і клінічний діагноз відповідно до вимог чинної версії Міжнародної класифікації хвороб. Складає план лікування, визначає показання і

протипоказання до операційного втручання, визначає тактику лікування; надає третинну (високоспеціалізовану) медичну допомогу при гнійно-запальних захворюваннях, травматичних пошкодженнях, пухлинах та пухлиноподібних новоутвореннях, вроджених та набутих дефектах і деформаціях щелепно-лицевої ділянки; визначає обсяг передопераційної підготовки з урахуванням віку, порушень гомеостазу, характеру і тяжкості основного захворювання та супутньої патології; оцінює важкість операційної травми з метою вибору адекватного методу знеболення, виконує всі види місцевого та провідникового знеболення щелепно-лицевої ділянки, визначає показання до різних видів загального знеболення; розраховує обсяг потенційної крововтрати, визначає доцільність і методи її корекції; обирає методику хірургічного втручання, щоб виконати його в необхідному обсязі. Здійснює післяопераційне лікування пацієнта. Оцінює необхідність участі лікарів суміжних спеціальностей в комплексному лікуванні; здійснює профілактичні, діагностичні, лікувальні та реабілітаційні заходи при наступних патологіях: запальні захворювання щелепно-лицевої ділянки різної етіології; специфічні запальні захворювання щелепно-лицевої ділянки; травми, поранення м'яких тканин щелепно-лицевої ділянки і переломи кісток лицевого черепа різної етіології; ускладнення, що виникають в процесі лікування захворювань і травм щелепно-лицевої ділянки; вроджені та набуті диспластичні ураження щелепно-лицевої ділянки; передракові захворювання і новоутворення щелепно-лицевої ділянки; вроджені та набуті дефекти і деформації щелепно-лицевої ділянки, що вимагають хірургічного лікування і реабілітації; надає відповідну медичну допомогу при невідкладних станах, визначає її обсяг і послідовність; організовує, проводить і бере участь в експертизі тимчасової непрацездатності пацієнтів з травмами та іншими захворюваннями щелепно-лицевої ділянки хірургічного стоматологічного профілю, у випадках наявності стійкої втрати працездатності скеровує пацієнтів на медико-соціальну експертизу; надає невідкладну допомогу хворим у термінальних станах, з груповими та масовими ураженнями. Здійснює нагляд за побічними реакціями/діями лікарських засобів. Працює в тісному контакті з суміжними спеціалістами та службами. Керує роботою середнього медичного персоналу. Дотримується принципів медичної деонтології. Планує лікувальну роботу та проводить аналіз її результатів. Освоює і впроваджує в медичну практику сучасні методи діагностики, лікування, реабілітації і профілактики хвороб і станів щелепно-лицевої ділянки. Веде лікарську документацію. Постійно удосконалює свій професійний рівень.

Повинен знати: законодавство про охорону здоров'я та нормативні документи, що регламентують діяльність органів управління та закладів охорони здоров'я; організацію хірургічної допомоги щелепно-лицевого профілю, в тому числі швидкої і невідкладної за умов екстремальних ситуацій; основи права в медицині; права, обов'язки та відповідальність лікаря-щелепно-лицевого хірурга; організацію роботи лікарсько-

консультативної та медико-соціальної експертної комісії; етіологію, патогенез, клінічну симптоматику основних хірургічних стоматологічних захворювань, їх профілактику, діагностику та принципи лікування, клінічну симптоматику пограничних станів в практиці щелепно-лицевої хірургії; показання та протипоказання до екстрених та невідкладних операційних втручань; топографічну анатомію голови та шиї у дорослих та дітей; інтерпретацію результатів лабораторних, ендоскопічних, рентгенологічних, включаючи комп'ютерну та магнітно-резонансну томографії, ультразвукових методів дослідження; топографічну, нормальну та патологічну анатомію, фізіологію; загальні питання біохімії, мікробіології; морфогенез захворювань щелепно-лицевої ділянки; константи гомеостазу, водно-електролітного обміну, взаємозв'язок функціональних систем у здорових та хворих; загальні, функціональні та спеціальні методи дослідження; сучасну класифікацію захворювань ротової порожнини та щелепно-лицевої ділянки; сучасні методи профілактики, діагностики та хірургічного лікування стоматологічних захворювань; порядок надання медичної допомоги при хірургічній патології щелепно-лицевої ділянки у дорослих і дітей; порядок організації роботи швидкої та невідкладної допомоги населенню при травмі та хірургічній патології щелепно-лицевої ділянки та суміжних станів; всі види місцевого знеболювання при різних операціях у щелепно-лицевій ділянці; принципи передопераційної підготовки хворих з захворюваннями/ураженнями щелепно-лицевої ділянки залежно від віку, наявності соматичної патології тощо; операції типового та атипового видалення зубів, операції кістотомії, кістектомії, періостотомії, альвеолоектомії, техніки зупинки кровотечі після видалення зубів, техніки аугментації лунки, лікування альвеоліту; хірургічні розтини при одонтогенних абсцесах та флегмонах різної локалізації, принципи лікування гнійного лімфаденіту і аденофлегмони щелепно-лицевої ділянки та шиї; хірургічну обробку ран м'яких тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої ділянки, принципи їх ушивання, профілактики утворення рубців та їх усунення; принципи та методи лікування травматичних пошкоджень кісток щелепно-лицевої ділянки, зокрема техніки відкритої репозиції та фіксації кісткових фрагментів (остеосинтезу), тимчасової/постійної іммобілізації щелепних кісток, методи репозиції та фіксації зубів при травмі, усунення вивиху нижньої щелепи, роль щелепно-лицевого хірурга в комплексі заходів при лікуванні політравми; методи лікування травматичних пошкоджень орбіти, принципи корекції ендокринної орбітопатії; принципи менеджменту доброякісних та злоякісних новоутворень щелепно-лицевої ділянки, їх диференційну діагностику, види лікування, включаючи променеву та хіміотерапію, основи реабілітації онкохворих; методи проведення біопсії; методи підготовки порожнини рота до ортопедичного лікування, кістково-пластичні та м'якотканинні операції перед проведенням дентальної імплантації; методи стоматологічної імплантації; принципи та методи лікування вроджених, зокрема незрощення верхньої губи і піднебіння, і набутих дефектів та деформацій щелепно-лицевої ділянки; принципи та методи ортогнатичної хірургії, дистракційного

остеогенезу; хірургічної корекції порушень пропорційності та симетричності обличчя; методи лікування дегенеративних, запальних та дистрофічних захворювань скронево-нижньощелепного суглоба; методи хірургічного лікування захворювань слинних залоз, у тому числі паротидектомію із збереженням гілок лицевого нерва; методи трансплантації тканин з віддалених ділянок тіла, як вільних так і з відновленням кровопостачання; принципи та методи кісткової трансплантації в щелепно-лицевій ділянці, види трансплантатів; застосування алопластичних матеріалів в щелепно-лицевій хірургії, зокрема черепно-щелепно-лицевих імплантатів; відновлювальні операції верхньої, середньої і нижньої зон обличчя з використанням шкірно-м'язово-кісткових клаптів, відновлення вушних раковин при часткових або повних дефектах, відновлювальні операції на верхніх і нижніх повіках з використанням місцевих тканин, відновлення носа при повних і часткових дефектах, операції зі зміни форми носа, принципи ектопротезування; методи хірургічного лікування парезів і паралічів лицевого нерва; загальнохірургічні та специфічні ускладнення при операціях у щелепно-лицевій ділянці; обсяг і послідовність реанімаційних заходів при комбінованих та поєднаних пошкодженнях щелепно-лицевої ділянки; методи серцево-легеневої реанімації та принципи лікування невідкладних станів (раптова зупинка кровообігу, гостра дихальна недостатність, алергічні, коматозні стани, переохолодження, утоплення, електротравма); методи реабілітації пацієнтів після хірургічних втручань в черепно-щелепно-лицевій ділянці; особливості надання невідкладної допомоги лікарями суміжних спеціальностей; профілактику і терапію шоку, методи знеболювання, інтенсивної терапії та реанімації; питання надання медичної допомоги хворим із добро- та злоякісними новоутвореннями, зокрема принципи променевої та хіміотерапії; основи фармакотерапії та імунології; клінічний перебіг специфічних та загальних ускладнень, методи їх профілактики та лікування; методи фізіотерапії та дієтичного харчування в щелепно-лицевій хірургії; правила безпеки та гігієну роботи в операційній, організацію роботи та оснащення відділення щелепно-лицевої хірургії; правила асептики і антисептики, форми і методи санітарної освіти; правила оформлення медичної документації; основи трудового законодавства; правила охорони праці та пожежної безпеки; санітарні правила і норми функціонування медичної організації, сучасну літературу за фахом та методи її аналізу.

Початок занять на кафедрі хірургічної та ортопедичної стоматології відбуватиметься із 1 лютого 2022 року. До навчання на циклі спеціалізації "Щелепно-лицева хірургія" наказом вищого навчального медичного закладу допускаються лікарі-стоматологи, які мають вищу освіту другого (магістерського) рівня у галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю «Стоматологія», проходження інтернатури за фахом «Стоматологія» з наявністю сертифіката лікаря-спеціаліста, без вимог до стажу роботи.

Викладачі вузу, відповідальні за підготовку лікарів-спеціалістів зі спеціальності "Щелепно-лицева хірургія", надають їм необхідну методичну і

консультативну допомогу. Адміністративно лікарі-стоматологи, які проходять спеціалізацію підпорядковані керівництву профільної кафедри вузу. Під час проходження спеціалізації майбутні спеціалісти мають усі права і несуть відповідальність за свої дії відповідно до чинного законодавства. Тривалість робочого дня встановлюється і регламентується чинним законодавством.

Після закінчення спеціалізації лікарі атестуються в Державних атестаційних комісіях для визначення знань і практичних навичок із присвоєнням звання лікаря-спеціаліста за спеціальністю «Щелепно-лицева хірургія». Голови атестаційних комісій та склад комісії затверджуються ректором вищого медичного навчального закладу/закладу післядипломної освіти.

I. ОРІЄНТОВНИЙ ГРАФІК НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Всього 9 місяців (1404 години).

У т.ч. *занять на кафедрі хірургічної та ортопедичної стоматології*

ФПО: 1102 години,

Додаткові програми - 302 години.

II	III	IV	V	VI	відпустка	IX	X	XI	XII
К	К	К	К	К		К	К	К	К

ІІ.ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ ЗІ ЩЕЛЕПНО-ЛИЦЕВОЇ ХІРУРГІЇ

Код курсу, розділу	Назва курсу, розділу
	Преклінічний розділ
1.	Основні захворювання щелепно-лицевої області, медологічні особливості обстеження хворих, невідкладна допомога та амбулаторне та стаціонарне анестезіологічне забезпечення хірургічних втручань, організаційні засади роботи в щелепно-лицевій хірургії
1.1.	Симптоматика та синдроми, які проявляються при захворюваннях органів та морфо-функціональних структур щелепно-лицевої ділянки
1.2.	Основні засади доказової медицини при наданні діагностично-лікувальної допомоги пацієнтам з патологією щелепно-лицевої ділянки (ЩЛД)
1.3.	Особливості клінічного, лабораторного або інструментального обстеження обличчя та зубо-щелепової ділянки хворих
1.4.	Алгоритми діагностичного процесу та встановлення діагнозу при патологічних змінах в ділянці обличчя та шиї
1.5	Анатомо-топографічні особливості будови обличчя хворих з патологією ЩЛД
1.6	Анатомо-топографічні особливості будови шиї хворих при захворюваннях ЩЛД
1.7.	Семіотика та сучасна діагностика станів загрозливих для життя у пацієнтів з патологією ЩЛД та зубо-щелепної ділянки
1.8	Невідкладна допомога хворим з інфекційно-запальними процесами ЩЛД
1.9	Невідкладна допомога хворим з травматичними пошкодженнями тканин та органів ЩЛД
1.10	Невідкладна допомога хворим зі стоматологічною онкологією

	патологією лиця та зубо-щелепової ділянки
1.11	Практичне обґрунтування вибору способів та технічних прийомів анестезіологічного забезпечення при патологічних змінах у ЩЛД та шиї
1.12	Сучасні способи та технічні прийоми місцевої анестезії хворих при проведенні хірургічних втручань у анатомотопографічних ділянках верхньої щелепи
1.13	Сучасні способи та технічні прийоми місцевої анестезії хворих при проведенні хірургічних втручань у анатомотопографічних ділянках нижньої щелепи
1.14	Сучасні способи та технічні прийоми місцевої анестезії хворих при проведенні хірургічних втручань на лиці
1.15	Застосування керованої премедикаційної підготовки при проведенні місцевої анестезії та седації хворих з патологією ЩЛД
1.16	Сучасні методики загальної анестезії, які рекомендовані для багатокомпонентного знечулення при проведенні оперативних втручань та ведення післяопераційного періоду у хворих з патологією ЩЛД
1.17	Організація проведення хірургічних стоматологічних втручань в амбулаторних умовах
1.18	Особливості організаційної підготовки та проведення щелепно-лицевих втручань в стаціонарних умовах
1.19	Сучасні прикладні аспекти асептики, антисептики та гігієнічного контролю в амбулаторній та стаціонарній практиці при проведенні втручань в ШЛД
1.20	Інструментальне забезпечення хірургічних стоматологічних втручань в амбулаторній практиці
1.21	Інструментальне забезпечення при проведенні оперативних втручань у ЩЛД
1.22	Питання гігієнічного сервісу хірургічного інструментарію при проведенні щелепно-лицевих операцій
1.23	Операційна техніка при проведенні амбулаторних хірургічних стоматологічних втручань
1.24	Сучасні види шовного матеріалу та способів закриття рани при щелепно-лицевих та внутрішньоротових операціях
1.25	Базові засади операційної техніки при проведенні основних хірургічних втручань у ЩЛД
1.26	Фармакотерапевтичне забезпечення при проведенні щелепно-лицевих оперативних втручаннях
1.27	Фізіотерапевтичне забезпечення при проведенні щелепно-лицевих оперативних втручаннях
2	Хірургічна стоматологія
2.1.	Покази та протипокази до видалення зубів. Оперативна техніка видалення зубів і коренів. Техніка видалення імпактних зубів та

	коренів.Хірургічне лікування супутніх ускладнень при видаленні зубів.Покази та техніка видалення нефункціонуючих дентальних імплантатів
2.2.	Систематизація передпротезних хірургічних корегуючих втручань та втручання на альвеолярних відростках щелеп.Різновиди хірургічних прийомів альвеолопластики.
2.3.	Хірургічні техніки корекції торуса на верхній та нижній щелепах.
2.4.	Способи френулотомії та френулоектомії,покази до їх застосування в стоматологічній практиці
2.5.	Оперативна техніка відкритої та закритої вестибулопластики.
2.6.	Базові втручання при реконструкції альвеолярного гребеня щелеп та оперативна техніка нарощування альвеолярного гребеня.
2.7.	Покази та протипокази до проведення лікування втрати зубів дентальними імплантатами.Оперативна техніка дентальної імплантації.Ускладнення та хірургічні способи лікування ускладнень при проведенні дентальних імплантів.
2.8.	Систематизація,покази та протипокази до проведення ендодотично-періодонтального хірургічного лікування.
2.9.	Хірургічні техніки при проведенні резекції верхівок коренів зубів.
2.10.	Хірургічна техніка реплантації зубів.
2.11	Хірургічна техніка коронорадикулярної сепарації,гемісекції зубів та ампутації коренів.
2.12	Сучасні технології ендодонтичної мікрохірургії периапекальної ділянки,їх переваги та недоліки.
2.13.	Спеціальні міждисциплінарні техніки лікування імпактних зубів - особливості проведення розкриття ретинованих зубів та їх бондинг і фіксація елементів ортодонтичної апаратури
	Щелепно-лицева хірургія
3	Інфекційно-запальні процеси ЗЩС та ЩЛД
3.1	Етіопатогенез запальних процесів ЩЛД.
3.2	Патолого-анатомічна та клінічна характеристика хронічних періодонтитів.
3.3	Обґрунтування хірургічних методів лікування хронічних періодонтитів
3.4	Клінічні прояви, діагностика, диференційна діагностика та методи лікування одонтогенних періодонтитів, періоститів, перикоронітів.
3.5	Загальна характеристика, етіопатогенез, клінічні прояви та особливості діагностики інфекційно-запальних процесів ЩЛД
3.6	Клінічні ознаки одонтогенних періоститів ЩЛД.
3.7	Способи лікування одонтогенних періоститів ЩЛД

3.8	Альвеоліт. Клініка, діагностика, лікування.
3.9	Перикоронарит: етіологія, патогенез, клініка, діагностика та лікування.
3.10	Особливості клінічного перебігу гострого одонтогенного остеомієліту
3.11	Методи лікування гострого остеомієліту щелеп.
3.12	Клінічні ознаки хронічного одонтогенного остеомієліту.
3.13	Особливості клінічного перебігу лікування хронічного одонтогенного остеомієліту щелеп
3.14	Лікування гострого одонтогенного гаймориту
3.15	Клініка та діагностика хронічного одонтогенного гаймориту
3.16	Лікування хронічного одонтогенного гаймориту.
3.17	Клінічні ознаки гострого лімфаденіту ЩЛД.
3.18	Лікування гострого лімфаденіту ЩЛД
3.19	Клінічні ознаки хронічного лімфаденіту ЩЛД
3.20	Лікування хронічного лімфаденіту ЩЛД.
3.21	Аденофлегмона. Клініка, діагностика та лікування.
3.22	Загальні принципи лікування запальних процесів м'яких тканин щелепово-лицевої ділянки.
3.23	Загальна характеристика запальних захворювань слинних залоз
3.24	Особливості клінічного перебігу та діагностика запальних захворювань слинних залоз
3.25	Лікувальна тактика при запальних захворювань слинних залоз
3.26	Профілактика запальних процесів щелепово-лицевої ділянки.
3.27	Клініка, діагностика та лікування фурункулів ЩЛД.
3.28	Клініка, діагностика та лікування карбункулів ЩЛД.
3.29	Клініка, діагностика та лікування гострих і хронічних артритів.
3.30	Загальна характеристика гострих запальних захворювань м'яких тканин обличчя і шиї неодонтогенного походження.
3.31	Клінічна характеристика запальних процесів м'яких тканин щелепно-лицевої ділянки, що прилягають до верхньої щелепи.
3.32	Клінічна характеристика запальних процесів м'яких тканин щелепно-лицевої ділянки, що прилягають до нижньої щелепи.
3.33	Хірургічні способи лікування запальних процесів м'яких тканин щелепно-лицевої ділянки, що прилягають до верхньої щелепи.
3.34	Флегмона дна порожнини рота. Топографічна анатомія, клініка, діагностика, диференційна діагностика та лікування.
3.35	Ускладнення гнійно-запальних захворювань м'яких тканин щелепно-лицевої ділянки.

3.36	Лікування ускладнень гнійно-запальних захворювань м'яких тканин щелепно-лищевої ділянок.
3.37	Загальна характеристика специфічних запальних захворювань ЩЛД
3.38	Клініка, діагностика та лікування актиномікозу ЩЛД.
3.39	Етіопатогенез туберкульозу ЩЛД. Клінічні прояви, діагностика, лікувальна тактика.
3.40	Клініка, діагностика та лікування сифілісу ЩЛД.
4.	Травматичні пошкодження тканин зубо-щелепової системи та щелепно-лищевої ділянки
4.1	Класифікація травматичних пошкоджень тканинних структур ЗЩС та ЩЛД. Ушкодження зубів та альвеолярних відростків щелеп.
4.1.1	Причини і наслідки травматичного пошкодження тканин.
4.1.2	Характеристика провідних клінічних та рентгенографічних ознак травматичних ушкоджень зубів та альвеолярних відростків щелеп.
4.1.3	Лікувальна тактика при наданні амбулаторної допомоги пацієнтам із травматичними ушкодженнями зубного ряду.
4.2	Травматичні ушкодження м'яких тканин щелепно-лищевої ділянки.
4.2.1	Класифікація. Клінічна симптоматика ран м'яких тканин щелепно-лищевої ділянки в залежності від локалізації.
4.2.2	Рекомендовані лікувальні стандарти надання медичної допомоги пацієнтам із травматичними пошкодженнями тканин щелепно-лищевої ділянки.
4.2.3	Правила та принципи хірургічної тактики лікування. Види та періоди загоєння ран.
4.2.4	Особливості перебігу раневого процесу при вогнепальних ушкодженнях щелепно-лищевої ділянки.
4.2.5	Етапи та правила надання медичної допомоги при вогнепальних пораненнях.
4.2.6	Діагностичний та лікувальний алгоритми при розвитку ускладнень ушкоджень м'яких тканин ЩЛД. Характеристика хірургічних втручань, які спрямовані відновити функцію дихання. Методика проведення.
4.3	Травматичні ушкодження нижньої щелепи.
4.3.1	Клінічна симптоматика вивихів нижньої щелепи, лікувальна тактика.
4.3.2	Загальна характеристика пошкоджень кісткової тканини та особливості зміщення фрагментів уламків нижньої щелепи в залежності від локалізації перелому.
4.3.3	Діагностичні прийоми обстеження пацієнтів при зламах нижньої

	щелепи.
4.3.4	Методика проведення тимчасової іммобілізації при переломах нижньої щелепи.
4.3.5	Лікувальні стандарти. Характеристика консервативних методів лікування, методика шинування. Апаратні методи іммобілізації уламків нижньої щелепи.
4.3.6	Покази та протипокази до проведення остеосинтезу. Різновиди та сучасні принципи проведення оперативного втручання.
4.3.7	Види регенерації кісткової тканини та шляхи її оптимізації.
4.4	Травматичні ушкодження верхньої щелепи
4.4.1	Класифікація та основні діагностичні аспекти при виявленні переломів верхньої щелепи.
4.4.2	Методика проведення тимчасової іммобілізації при переломах верхньої щелепи.
4.4.3	Лікувальний алгоритм. Переваги та недоліки консервативних та хірургічних способів закріплення уламків.
4.4.4	Систематизація ускладнень вогнепальних та невогнепальних переломів кісток лицевого скелету. Лікувальна тактика.
4.5	Травматичні пошкодження виличної кістки
4.5.1	Клінічна симптоматика переломів виличної кістки та дуги. Види та техніка проведення репозиції уламків.
4.6	Черепно-мозкова травма
4.6.1	Основні діагностичні критерії черепно-мозкової травми, оцінка порушення свідомості за шкалою Глазго (The Glasgow Coma Scale)
4.6.2	Рекомендовані лікувальні стандарти надання медичної допомоги пацієнтам із черепно-мозковою травмою.
4.7	Комбінована та поєднана травми
4.7.1	Діагностичний алгоритм у виявленні політравми, оцінка стану пацієнта за алгоритмом ABCDE.
4.7.2	Протокол надання екстреної медичної допомоги.
4.7.3	Алгоритм діагностичних дій при опіках шкіри обличчя.
4.7.4	Невідкладна допомога та характеристика лікарських засобів, що застосовуються при опіках шкіри обличчя.
4.7.5	Клінічна симптоматика та алгоритм діагностики обморожень шкіри обличчя.
4.7.6	Лікувальна тактика при обмороженнях.
5.1	Хвороби слинових залоз та верхньощелепових пазухи. Неврогенні захворювання щелепно-лицевої ділянки. Клінічні ознаки, диференційна діагностика та способи хірургічного та міждисциплінарного лікування
5.1.1	Діагностика порушень функціонування слинових залоз. Діагностичний алгоритм у виявленні патології слинових залоз. Сучасні способи діагностики з використанням

	сіалендоскопів.
5.1.2	Класифікація захворювань слинових залоз. Вірусні інфекційні захворювання слинових залоз.
5.1.3	Важливість проведення та техніка сіалографії
5.1.4	Методики хірургічного лікування захворювань слинових залоз.
5.1.5	Методика проведення операції видалення каменів у протоках слинових залоз.
5.1.6	Мукоцеле, ранаула та ретенційні кисти малих слинових залоз. Методика проведення операції видалення ретенційних кист на верхній та нижній губах.
5.1.7	Методика часткової та повної екстирпації привушної слинової залози. Ідентифікація та спосіб виокремлення віток лицевого нерва.
5.1.8	Синдром Шегрена, клінічні прояви, різновиди, алгоритм формулювання діагнозу та лікування.
5.1.9	Хвороба Мікуліча. Клінічні прояви та лікування.
5.1.10	Неопластичні захворювання слинових залоз. Клінічні ознаки, розвиток та міждисциплінарне лікування.
5.2	Неврогенні захворювання щелепно-лицевої ділянки.
5.2.1	Систематизація різновидів неврогенних порушень ЩЛД
5.2.2	Травматогенні неврогенні порушення-причини, клінічна симптоматика та принципи лікування. Пошкодження нервів при проведенні місцевих анестезій ЩЛД, їх лікування. Неврогенні порушення при проведенні дентальної імплантації. Неврогенні порушення при видаленні імпактних зубів на нижній щелепі.
5.2.3	Невралгія трійчастого нерва-причини виникнення, клінічна симптоматика та методи діагностики та лікування.
5.2.4.	Сучасні способи лікування невралгії трійчастого нерва-кріо та лазерна хірургія, радіочастотна термокоагуляція, гамма-радіохірургія, центральна гліцеролрізотомія, тракто-томія, інтракраніальна декомпресія нерва
5.2.5	Параліч лицевого нерва- причини виникнення, клінічна симптоматологія, лікування та прогностичні симптоми відновлення функції нерва.
5.2.6	Невралгія язиковоткового нерва- причини виникнення, клінічні прояви, діагностика та лікування
5.3.	За захворювання тканин верхньощелепового синуса.
5.3.1	Діагностичні прийоми обстеження пацієнтів зі захворюваннями верхньощелепового синуса. Предиспозиційні фактори у розвитку верхньощелепового синуситу.
5.3.2	Різновиди захворювань верхньощелепового синуса. Патологічні особливості розвитку верхньощелепового синуситу. Сучасні способи спеціальної діагностики одонтогенних риносинуситів.

5.3.3	Клінічна симптоматика захворювань верхньощелепового синуса. Гострий верхньощелеповий риносинусит. Мікробіота верхньощелепової пазухи- баланс між коменсальними та патогенними видами.
5.3.4	Клінічна симптоматика хронічного верхньощелепового риносинуситу. Особливості розвитку грибкової форми риносинуситу та її лікування. Клінічні особливості перебігу алергічного риніту.
5.3.5	Показання до проведення консервативного лікування верхньощелепових риносинуситів і її обмеження.
5.3.6	Оперативні способи лікування гострого та хронічного верхньощелепового синуситу. Техніка операції ороназальної антростомії за Caldwell-Luc. Антральний режим у післяопераційному періоді загоєння закритого оро-антрального сполучення.
5.3.7	Сполучення та нориця ротової порожнини із верхньощелепною пазухою. Клінічні ознаки, діагностика та способи хірургічного лікування. Тактика щелепно-лицевого хірурга при виявленні сторонніх тіл у верхньощелеповій пазусі. Покази та особливості застосування щічного жирового тіла для закриття оро-антральних сполучень.
5.3.8	Функціональна ендоскопічна хірургія верхньощелепової пазухи (FESS). Технічне оснащення та методика малоінвазивних втручань на верхньощелеповій пазусі.
5.3.9	Ускладнення при проведенні хірургічного лікування оро-антральних сполучень та можливості їх вторинного хірургічного лікування.
6	Онкологічна настороженість в хірургічній практиці. Сучасні діагностичні підходи та лікування доброякісних новоутворів , передракові стани та злоякісні пухлини ЗЩС та ЩЛД
6.1	Доброякісні пухлини та пухлиноподібні утвори зубо-щелепової системи і щелепово-лицевої ділянки. Клінічні ознаки, діагностика, диференційна діагностика та лікування.
6.2	Клінічні прояви, онкологічна настороженість та лікування передракових станів та злоякісних новоутворів зубо-щелепової системи і щелепово-лицевої ділянки.
6.3	Організація онкологічної допомоги в Україні.
6.4	Основні завдання онкологічної служби.
6.5	Методи обстеження онкологічних хворих та принципи діагностики злоякісних новоутворень.

6.6	Онкологічна настороженість в практичній роботі щелепово-лицевого хірурга.
6.7	Рентгенсеміотика пухлин щелепно-лицевої ділянки.
6.8	Методи променевої діагностики в онкології.
6.9	Клінічні групи хворих, які перебувають на диспансерному спостереженні.
6.10	Доброякісні пухлини щелепово-лицевої ділянки. Клінічна класифікація доброякісних первинних пухлин та пухлиноподібних утворень щелеп за Ю. Й. Бернадським.
6.11	Доброякісні пухлини м'яких тканин. Гемангіоми обличчя та органів порожнини рота. Класифікація гемангіом.
6.13	Клінічні прояви, діагностика, диференційна діагностика капілярної, гронавидної та кавернозної форми гемангіом.
6.14	Лікування гемангіом. Методика склерозуючої терапії.
6.15	Ліпома обличчя. Загальні відомості. Клінічна картина, диференційна діагностика та лікування.
6.16	Фіброма. Клініка, діагностика та лікування.
6.17	Доброякісні пухлини кісток щелепово-лицевої ділянки. Одонтогенні пухлини щелеп. Амелобластома.
6.18	Класифікація, клінічна картина, діагностика, диференційна діагностика та лікування амелобластоми.
6.19	Одонтома щелеп. Класифікація, клінічна картина, діагностика, диференційна діагностика та лікування.
6.20	Доброякісні остеогенні пухлини. Остеоми щелеп. Загальні відомості.
6.21	Клінічна картина, діагностика, диференційна діагностика та лікування остеом щелеп.
6.22	Остеобластокластома. Загальні відомості. Класифікація.
6.23	Клінічна картина периферичної форми остеобластокластоми.
6.24	Клінічна картина центральної форми остеобластокластоми.
6.25	Рентгендіагностика остеобластокластоми.
6.26	Диференційна діагностика та хірургічні методи лікування остеобластокластоми.
6.27	Пухлиноподібні утворення. Епулід, класифікація. Клінічна картина, діагностика та лікування епуліду.
6.28	Ретенційна кіста губи. Етіологія, клініка, діагностика та лікування.
6.29	Кісти щелеп. Загальні відомості, класифікація.
6.30	Радикулярна кіста щелеп. Клінічна картина та діагностика радикулярної кісти.

6.31	Диференційна діагностика та лікування радикулярної кісти.Методика цистотомії та цистектомії при лікуванні радикулярної кісти.
6.32	Особливості клінічної картини,діагностики та лікування парадентальної та резидуальної кісти.
6.33	Класифікація передракових станів за А.Л.Машкіллейсоном.
6.34	Облігатні передракові захворювання щелепово-лицевої ділянки.Клініка,діагностика та лікування.
6.35	Факультативні передракові захворювання щелепово-лицевої ділянки. Клініка,діагностика та лікування.
6.36	Принципи класифікації злоякісних пухлин за стадіями
6.37	Профілактичні огляди населення та роль лікаря-стоматолога в попередженні та своєчасному виявленні злоякісних новоутворень щелепово-лицевої ділянки.
6.38	Цитологічне дослідження в онкології.
6.39	Біопсія як метод діагностики пухлин.Форми біопсії.
6.40	Класифікація злоякісних пухлин за системою TNM.
6.41	Класифікація злоякісних пухлин тканин щелепно-лицевої ділянки.
6.42	Диференційна діагностика доброякісних та злоякісних пухлин.
6.43	Злоякісні новоутвори шкіри обличчя. Етіологія,класифікація.клінічна картина, диференційна діагностика та лікування
6.44	Рак губи. Етіологія,класифікація.клінічна картина, диференційна діагностика та лікування раку губи.
6.45	Класифікація раку губи за системою TNM.
6.46	Злоякісні пухлини язика та слизової оболонки порожнини рота. Етіологія,класифікація.клінічна картина, диференційна діагностика та лікування.
6.47	Класифікація раку язика за системою TNM.
6.48	Злоякісні пухлини щелеп.Рак верхньої та нижньої щелепи. Етіологія,класифікація.клінічна картина, диференційна діагностика та лікування.
6.49	Класифікація раку верхньої та нижньої щелепи за системою TNM.
6.50	Саркома щелеп. Етіологія,класифікація,клінічна картина, диференційна діагностика та лікування.
6.51	Загальні принципи лікування злоякісних пухлин.
6.52	Сучасні уявлення про передракові захворювання щелепово-лицевої ділянки.
6.53	Особливості хірургічних операцій в клінічній онкології.

6.54	Променева терапія як метод лікування злоякісних пухлин.
6.55	Хіміотерапія злоякісних пухлин.
6.56	Комбінований метод лікування злоякісних пухлин.
6.57	Умовний розподіл верхньої щелепи на сегменти за Онгреном.
7	Базові елементи реконструктивно-відновних втручань на м'яких тканинах та кісткових структурах ЗЩС та ЩЛД
7.1	Пластичні та реконструктивні операції у хворих при дефектах та деформації тканин ЩЛД
7.2.	Пластика місцевими тканинами. Види. Покази. Техніка проведення втручань.
7.3.	Пластика м'яких тканин щелепно-лищевої ділянки зустрічними трикутними клаптями.
7.4.	Методи пластики дефектів та деформацій обличчя тканинами отриманими з поряд розташованих анатомічних ділянок.
7.5	Методи пластичного заміщення дефектів і деформацій тканин ЩЛД за допомогою вільної пересадки шкіри, кістки та хряща
7.6	Способи усунення набутих дефектів і деформацій губ та тканин приротової ділянки
7.7	Способи пластичного заміщення дефектів та деформацій щоки
7.8	Методи пластичного заміщення дефектів та деформацій та часткових дефектів носа.
7.9	Методики хірургічної підготовки ротової порожнини до протезування, методи реконструктивного відновлення "подвійної губи", корекція та подовження вуздечок верхньої губи та язика.
7.10	Методи обстеження, діагностики та відновлення верхньої губи при її вроджених незрощеннях.
7.11	Методи обстеження, діагностики та хірургічного відновлення

	вроджених дефектів піднебіння.Способ вело- та уранопластики.
7.12	Методи обстеження,діагностики та оперативного лікування аномалій розвику щелеп. Мікро-та макрогнатії та відкритого прикуса.
7.13	Методи обстеження,діагностика та способи хірургічного лікування одно- та двосторонніх мікро- та макрогеній.
7.14	Сучасні біоімпланти,які використовуються для заміщення щелепно-лицевих тканинних дефектів та деформацій хворих.

III. ПРОГРАМА ПІДГОТОВКИ ЛІКАРІВ -СПЕЦІАЛІСТІВ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ «ЩЕЛЕПНО-ЛИЦЕВА ХІРУРГІЯ»

Код курсу, розділу	Назва курсу	Всього годин	Вид заняття			
			Лекції	Семинари	Практичні заняття	Самостійна робота
1.	Основні захворювання щелепно-лицевої області, медологічні особливості обстеження хворих,невідкладна допомога та амбулаторне та стаціонарне анестезіологічне забезпечення хірургічних втручань,організаційні засади роботи в щелепно-лицевій хірургії	126	18	18	46	44

2.	Хірургічна стоматологія	124	14	14	52	44
3.	Інфекційно-запальні процеси ЗЩС та ЩЛД	214	26	42	72	74
4.	Травматичні пошкодження тканин зубо-щелепової системи та щелепно-лицевої ділянки	200	14	44	72	70
5.1	Хвороби слинових залоз та верхньощелепових пазухи. Неврогенні захворювання щелепно-лицевої ділянки. Клінічні ознаки, диференціальна діагностика та способи хірургічного та міждисциплінарного лікування	52	4	6	24	18
5.2	Неврогенні захворювання щелепно-лицевої ділянки.	28	2	4	12	10
5.3	За захворювання тканин верхньощелепового синуса.	42	2	8	16	16
6.	Онкологічна настороженість в хірургічній практиці. Сучасні діагностичні підходи та лікування доброякісних новоутворів, передракові стани та злоякісні пухлини ЗЩС та ЩЛД	200	8	38	74	80
7.	Базові елементи					

	реконструктивно-відновних втручань на м'яких тканинах та кісткових структурах ЗЩС та ЩЛД	116	4	26	38	48
	Атестація					
	ВСЬОГО	1102	92	200	406	404

IV. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
підготовки лікарів-стоматологів за спеціальністю
“Щелепно-лицева хірургія” при проходженні циклу спеціалізації

Код курсу	Назва курсу	Всього годин	Лекції	Практичні заняття	Семінари	Самостійна робота	Контроль знань
1.	Основні захворювання щелепно-лицевої області, медологічні особливості обстеження хворих, невідкладна допомога та амбулаторне та стаціонарне анестезіологічне забезпечення хірургічних втручань, організаційні засади роботи в щелепно-лицевій хірургії	126	18	46	18	44	Залік
1.1.	Симптоматика та синдроми, які проявляються при захворюваннях органів та морфо-функціональних структур щелепно-лицевої ділянки	4		2		2	
1.2.	Основні засади доказової						

	медицини при наданні діагностично-лікувальної допомоги пацієнтам з патологією щелепно-лицевої ділянки (ЩЛД)	4		2	2		
1.3.	Особливості клінічного, лабораторного або інструментального обстеження обличчя та зубо-щелепової ділянки хворих	6	4	2			
1.4.	Алгоритми діагностичного процесу та встановлення діагнозу при патологічних змінах в ділянці обличчя та шиї	4	2		2		
1.5	Анатомо-топографічні особливості будови обличчя хворих з патологією ЩЛД	6		2	2	2	
1.6	Анатомо-топографічні особливості будови шиї хворих при захворюваннях ЩЛД	4		2		2	
1.7.	Семіотика та сучасна діагностика станів загрозливих для життя у пацієнтів з патологією ЩЛД та зубо-щелепної ділянки	4	4				
1.8	Невідкладна допомога хворим з інфекційно-запальними процесами ЩЛД	4		2		2	
1.9	Невідкладна допомога хворим з травматичними пошкодженнями тканин та органів ЩЛД	4		2		2	
1.10	Невідкладна допомога хворим зі стоматологічною патологією лица та зубо-щелепової ділянки	4		2		2	

1.11	Практичне обґрунтування вибору способів та технічних прийомів анестезіологічного забезпечення при патологічних змінах у ЩЛД та шиї	4		2	2		
1.12	Сучасні способи та технічні прийоми місцевої анестезії хворих при проведенні хірургічних втручань у анатоμο-топографічних ділянках верхньої щелепи	6	2	2		2	
1.13	Сучасні способи та технічні прийоми місцевої анестезії хворих при проведенні хірургічних втручань у анатоμο-топографічних ділянках нижньої щелепи	6	2	2		2	
1.14	Сучасні способи та технічні прийоми місцевої анестезії хворих при проведенні хірургічних втручань на лиці	6	2	2		2	
1.15	Застосування керованої премедикаційної підготовки при проведенні місцевої анестезії та седації хворих з патологією ЩЛД	4		2		2	
1.16	Сучасні методики загальної анестезії, які рекомендовані для багатоконпонентного знечулення при проведенні оперативних втручань та ведення післяопераційного	6	2	2		2	

	періоду у хворих з патологією ЩЛД						
1.17	Організація проведення хірургічних стоматологічних втручань в амбулаторних умовах	4			2	2	
1.18	Особливості організаційної підготовки та проведення щелепно-лицевих втручань в стаціонарних умовах	4			2	2	
1.19	Сучасні прикладні аспекти асептики,антисептики та гігієнічного контролю в амбулаторній та стаціонарній практиці при проведенні втручань в ШЛД	4		2		2	
1.20	Інструментальне забезпечення хірургічних стоматологічних втручань в амбулаторній практиці	4		2		2	
1.21	Інструментальне забезпечення при проведенні оперативних втручань у ЩЛД	4		2		2	
1.22	Питання гігієнічного сервісу хірургічного інструментарію при проведенні щелепно-лицевих операцій	4		2		2	
1.23	Операційна техніка при проведенні амбулаторних хірургічних стоматологічних втручань	6		2	2	2	
1.24	Сучасні види шовного матеріалу та способів	6		2	2	2	

	закриття рани при щелепно-лицевих та внутрішньоротових операціях						
1.25	Базові засади операційної техніки при проведенні основних хірургічних втручань у ЩЛД	6		2	2	2	
1.26	Фармакотерапевтичне забезпечення при проведенні щелепно-лицевих оперативних втручаннях	4		2		2	
1.27	Фізіотерапевтичне забезпечення при проведенні щелепно-лицевих оперативних втручаннях	4		2		2	
2.	Хірургічна стоматологія	124	14	52	14	44	Залік
2.1.	Покази та протипокази до видалення зубів. Оперативна техніка видалення зубів і коренів. Техніка видалення імпактних зубів та коренів. Хірургічне лікування супутніх ускладнень при видаленні зубів. Покази та техніка видалення нефункціонуючих дентальних імплантатів	10	2	4		4	
2.2.	Систематизація передпротезних хірургічних корегуючих втручань та втручання на альвеолярних відростках щелеп. Різновиди хірургічних прийомів альвеолопластики.	12	4	4		4	
2.3.	Хірургічні техніки	8		4		4	

	корекції торуса на верхній та нижній щелепах.						
2.4.	Способи френулотомії та френулоектомії,покази до їх застосування в стоматологічній практиці	8		4		4	
2.5.	Оперативна техніка відкритої та закритої вестибулопластики.	10		4	4	2	
2.6.	Базові втручання при реконструкції альвеолярного гребеня щелеп та оперативна техніка нарощування альвеолярного гребеня.	10		4	2	4	
2.7.	Покази та протипокази до проведення лікування втрати зубів дентальними імплантатами.Оперативна техніка дентальної імплантації.Ускладнення та хірургічні способи лікування ускладнень при проведенні дентальних імплантів.	12	4	4		4	
2.8.	Систематизація,покази та протипокази до проведення ендодотично-періодонтального хірургічного лікування.	12		4	4	4	
2.9.	Хірургічні техніки при проведення резекції верхівок коренів зубів.	6		4		2	
2.10	Хірургічна техніка реплантації зубів.	12		4	4	4	
2.11	Хірургічна техніка коронорадикулярної сепарації,гемісекції зубів та ампутації коренів.	6		4		2	
2.12	Сучасні технології	8		4		4	

	ендодонтичної мікрохірургії периапекальної ділянки, їх переваги та недоліки.						
2.13	Спеціальні міждисциплінарні техніки лікування імпактних зубів - особливості проведення розкриття ретинованих зубів та їх бондинг і фіксація елементів ортодонтичної апаратури	10	4	4		2	
ЩЕЛЕПНО-ЛИЦЕВА ХІРУРГІЯ							
3.	Інфекційно-запальні процеси ЗЩС та ЩЛД	214	26	72	42	74	Залік
3.1	Етіопатогенез запальних процесів ЩЛД.	6		4	2		
3.2	Патолого-анатомічна та клінічна характеристика хронічних періодонтитів.	10	4	4	2		
3.3	Обґрунтування хірургічних методів лікування хронічних періодонтитів	6		4	2		
3.4	Клінічні прояви, діагностика, диференційна діагностика та методи лікування одонтогенних, періоститів та перикоронітів.	6	4		2		
3.5	Загальна характеристика, етіопатогенез, клінічні прояви та особливості діагностики інфекційно-запальних процесів м'яких тканин ЩЛД	6	4		2		
3.6	Клінічні ознаки	8		4		4	

	одонтогенних періоститів ЩЛД.						
3.7	Способи лікування періоститів ЩЛД	8		4		4	
3.8	Альвеоліт. Клініка, діагностика, лікування.	6		2		4	
3.9	Перикоронарит: етіологія, патогенез, клініка, діагностика та лікування.	4		2		2	
3.10	Особливості клінічного перебігу гострого одонтогенного остеомієліту	10	4	4		2	
3.11	Методи лікування гострого остеомієліту щелеп.	6	2			4	
3.12	Клінічні ознаки хронічного одонтогенного остеомієліту.	4				4	
3.13	Особливості клінічного перебігу лікування хронічного одонтогенного остеомієліту щелеп	8	2	4	2		
3.14	Лікування гострого одонтогенного гаймориту	6		4		2	
3.15	Клініка та діагностика хронічного одонтогенного гаймориту	6	2	4			
3.16	Лікування хронічного одонтогенного гаймориту.	6		2		4	
3.17	Клінічні ознаки гострого лімфаденіту ЩЛД.	4		4			
3.18	Лікування гострого лімфаденіту ЩЛД	4			2	2	
3.19	Клінічні ознаки хронічного лімфаденіту ЩЛД	4				4	

3.20	Лікування хронічного лімфаденіту ЩЛД.	4		2		2	
3.21	Аденофлегмона. Клініка, діагностика та лікування.	4				4	
3.22	Загальні принципи лікування запальних процесів м'яких тканин щелепово-лицевої ділянки.	6	4		2		
3.23	Загальна характеристика запальних захворювань слинних залоз	6			4	2	
3.24	Особливості клінічного перебігу та діагностика запальних захворювань слинних залоз	4			4		
3.25	Лікувальна тактика при запальних захворювань слинних залоз	4				4	
3.26	Профілактика запальних процесів щелепово-лицевої ділянки.	2				2	
3.27	Клініка, діагностика та лікування фурункулів ЩЛД.	6		4		2	
3.28	Клініка, діагностика та лікування карбункулів ЩЛД.	4		4			
3.29	Клініка, діагностика та лікування гострих і хронічних артритів.	4		4			
3.30	Загальна характеристика гострих запальних захворювань м'яких тканин обличчя і шиї неодонтогенного походження.	6			4	2	
3.31	Клінічна характеристика запальних процесів м'яких тканин щелепно-лицевої ділянки, що	6			2	4	

	прилягають до верхньої щелепи.						
3.32	Клінічна характеристика запальних процесів м'яких тканин щелепно-лицевої ділянки, що прилягають до нижньої щелепи.	4			4		
3.33	Хірургічні способи лікування запальних процесів м'яких тканин щелепно-лицевої ділянки, що прилягають до верхньої щелепи.	4				4	
3.34	Флегмона дна порожнини рота. Топографічна анатомія, клініка, діагностика, диференційна діагностика та лікування.	4			4		
3.35	Ускладнення гнійно-запальних захворювань м'яких тканин щелепно-лицевої ділянки.	4		4			
3.36	Лікування ускладнень гнійно-запальних захворювань м'яких тканин щелепно-лицевої ділянок.	6				6	
3.37	Загальна характеристика специфічних запальних захворювань ЩЛД	4			2	2	
3.38	Клініка, діагностика та лікування актиномікозу ЩЛД.	4		4			
3.39	Етіопатогенез туберкульозу ЩЛД. Клінічні прояви, діагностика, лікувальна тактика.	6		4	2		
3.40	Клініка, діагностика та	4				4	

	лікування сифілісу ЩЛД.						
4.	Травматичні пошкодження тканин зубо-щелепової системи та щелепно-лицевої ділянки	200	14	72	44	70	Залік
4.1	Класифікація травматичних пошкоджень тканинних структур ЗЩС та ЩЛД. Ушкодження зубів та альвеолярних відростків щелеп.	2			2		
4.1.1	Причини і наслідки травматичного пошкодження тканин.	2			2		
4.1.2	Характеристика провідних клінічних та рентгенографічних ознак травматичних ушкоджень зубів та альвеолярних відростків щелеп.	4	2	2			
4.1.3	Лікувальна тактика при наданні амбулаторної допомоги пацієнтам із травматичними ушкодженнями зубного ряду.	4		2		2	
4.2	Травматичні ушкодження м'яких тканин щелепно-лицевої ділянки.						
4.2.1	Класифікація. Клінічна симптоматика ран м'яких тканин щелепно-лицевої ділянки в залежності від локалізації.	10	2	4		4	
4.2.2	Рекомендовані лікувальні стандарти надання медичної допомоги пацієнтам із травматичними	8			2	2	
			2	2			

	пошкодженнями тканин щелепно-лицевої ділянки.						
4.2.3	Правила та принципи хірургічної тактики лікування. Види та періоди загоєння ран.	12		4	4		
4.2.4	Особливості перебігу раневого процесу при вогнепальних ушкодження щелепно-лицевої ділянки.	4		2		2	
4.2.5	Етапи та правила надання медичної допомоги при вогнепальних пораненнях.	8		2	2	4	
4.2.6	Діагностичний та лікувальний алгоритми при розвитку ускладнень ушкоджень м'яких тканин ЩЛД. Характеристика хірургічних втручань, які спрямовані відновити функцію дихання. Методика проведення.	10		4	2	4	
4.3	Травматичні ушкодження нижньої щелепи.						
4.3.1	Клінічна симптоматика вивихів нижньої щелепи, лікувальна тактика.	6		2		4	
4.3.2	Загальна характеристика пошкоджень кісткової тканини та особливості зміщення фрагментів уламків нижньої щелепи в залежності від локалізації перелому.	10		4	2	4	
4.3.3	Діагностичні прийоми обстеження пацієнтів при зламах нижньої щелепи.	6		4		2	

4.3.4	Методика проведення тимчасової іммобілізації при переломах нижньої щелепи.	2		2			
4.3.5	Лікувальні стандарти. Характеристика консервативних методів лікування, методика шинування. Апаратні методи іммобілізації уламків нижньої щелепи.	8		4	2	2	
4.3.6	Покази та протипокази до проведення остеосинтезу. Різновиди та сучасні принципи проведення оперативного втручання.	12	2	4	2	4	
4.3.7	Види регенерації кісткової тканини та шляхи її оптимізації.	8	2	2		4	
4.4	Травматичні ушкодження верхньої щелепи						
4.4.1	Класифікація та основні діагностичні аспекти при виявленні переломів верхньої щелепи.	12	2	4	2	4	
4.4.2	Методика проведення тимчасової іммобілізації при переломах верхньої щелепи.	10		4	2	4	
4.4.3	Лікувальний алгоритм. Переваги та недоліки консервативних та хірургічних способів закріплення уламків.	14		6	2	6	
4.4.4	Систематизація ускладнень вогнепальних та невогнепальних переломів кісток лицевого скелету. Лікувальна тактика.	14		4	4	6	
4.5	Травматичні						

	пошкодження виличної кістки						
4.5.1	Клінічна симптоматика переломів виличної кістки та дуги. Види та техніка проведення репозиції уламків.	4		2	2		
4.6	Черепно-мозкова травма						
4.6.1	Основні діагностичні критерії черепно-мозкової травми, оцінка порушення свідомості за шкалою Глазго (The Glasgow Coma Scale)	6	2	2	2		
4.6.2	Рекомендовані лікувальні стандарти надання медичної допомоги пацієнтам із черепно-мозковою травмою.	4			4		
4.7	Комбінована та поєднана травми						
4.7.1	Діагностичний алгоритм у виявленні політравми, оцінка стану пацієнта за алгоритмом ABCDE.	8		4		4	
4.7.2	Протокол надання екстреної медичної допомоги.	2		2			
4.7.3	Алгоритм діагностичних дій при опіках шкіри обличчя.	2			2		
4.7.4	Невідкладна допомога та характеристика лікарських засобів, що застосовуються при опіках шкіри обличчя.	4			2	2	
4.7.5	Клінічна симптоматика та алгоритм діагностики обморожень шкіри обличчя.	2			2		
4.7.6	Лікувальна тактика при обмороженнях.	2				2	

5.1	Хвороби слинових залоз та верхньощелепових пазухи. Неврогенні захворювання щелепно-лицевої ділянки. Клінічні ознаки, диференційна діагностика та способи хірургічного та міждисциплінарного лікування	52	4	24	6	18	Залік
5.1.1	Діагностика порушень функціонування слинових залоз. Діагностичний алгоритм у виявленні патології слинових залоз. Сучасні способи діагностики з використанням сіалендоскопів.	8	4	4			
5.1.2	Класифікація захворювань слинових залоз. Вірусні інфекційні захворювання слинових залоз.	8		4		4	
5.1.3	Важливість проведення та техніка сіалографії	4		2	2		
5.1.4	Методики хірургічного лікування захворювань слинових залоз.	4		2		2	
5.1.5	Методика проведення операції видалення каменів у протоках слинових залоз.	4		2		2	
5.1.6	Мукоцеле, ранула та ретенційні кисти малих слинових залоз. Методика проведення операції видалення ретенційних кист на верхній та нижній губах.	4			2	2	
5.1.	Методика часткової та	6		4		2	

7	повної екстирпації привушної слинової залози.Ідентифікація та спосіб виокремлення віток лицевого нерва.						
5.1.8	Синдром Шегрена,клінічні прояви,різновиди,алгоритм формулювання діагнозу та лікування.	4		2		2	
5.1.9	Хвороба Мікуліча.Клінічні прояви та лікування.	4		2		2	
5.1.10	Неопластичні захворювання слинових залоз.Клінічні ознаки,розвиток та міждисциплінарне лікування.	6		2	2	2	
5.2	Неврогенні захворювання щелепно-лицевої ділянки.	28	2	12	4	10	Залік
5.2.1	Систематизація різновидів неврогенних порушень ЩЛД	4		2		2	
5.2.2	Травматогенні неврогенні порушення-причини,клінічна симптоматика та принципи лікування.Пошкодження нервів при проведенні місцевих анестезій ЩЛД,їх лікування.Неврогенні порушення при проведенні дентальної імплантації.Неврогенні порушення при видаленні імпактних зубів на нижній щелепі.	6		2	2	2	
5.2.3	Невралгія трійчастого нерва-причини	4				2	

	виникнення, клінічна симптоматика та методи діагностики та лікування.			2			
5.2. 4.	Сучасні способи лікування невралгії трійчастого нерва-кріо та лазерна хірургія, радіочастотна термокоагуляція, гамма-радіохірургія, центральна гліцеролрізомія, трактотомія, інтракраніал ьна декомпресія нерва	4	2	2			
5.2. 5	Параліч лицевого нерва- причини виникнення, клінічна симптоматологія, лікування та прогностичні симптоми відновлення функції нерва.	6		2	2	2	
5.2. 6	Невралгія язикоглоткового нерва- причини виникнення, клінічні прояви, діагностика та лікування	4		2		2	
5.3.	Захворювання тканин верхньощелепового синуса.	42	2	16	8	16	Залік
5.3. 1	Діагностичні прийоми обстеження пацієнтів зі захворюваннями верхньощелепного синуса. Предиспозиційні фактори у розвитку верхньощелепового синуситу.	6		2	2	2	
5.3. 2	Різновиди захворювань верхньощелепного синуса. Патофізіологічні особливості розвитку верхньощелепового	6				2	

	синуситу.Сучасні способи спеціальної діагностики одонтогенних риносинуситів.		2	2			
5.3.3	Клінічна симптоматика захворювань верхньощелепового синуса.Гострий верхньощелеповий риносинусит.Мікробіота верхньощелепової пазухи- баланс між коменсальними та патогенними видами.	4		2		2	
5.3.4	Клінічна симптоматика хронічного верхньощелепового риносинуситу. Особливості розвитку грибової форми риносинуситу та її лікування.Клінічні особливості перебігу алергічного риніту.	6		2	2	2	
5.3.5	Показання до проведення консервативного лікування верхньощелепових риносинуситів і її обмеження.	4		2		2	
5.3.6	Оперативні способи лікування гострого та хронічного верхньощелепового синуситу.Техніка операції ороназальної антростомії за Caldwell-Luc. Антральний режим у післяопераційному періоді загоєння закритого ороназального сполучення.	4		2	2		

5.3. 7	Сполучення та нориця ротової порожнини із верхньощелепною пазухою. Клінічні ознаки, діагностика та способи хірургічного лікування. Тактика щелепно-лицевого хірурга при виявленні сторонніх тіл у верхньощелепівій пазусі. Покази та особливості застосування щічного жирового тіла для закриття оро-антральних сполучень.	4		2		2	
5.3. 8	Функціональна ендоскопічна хірургія верхньощелепівій пазухи (FESS). Технічне оснащення та методика малоінвазивних втручань на верхньощелепівій пазусі.	4		2		2	
5.3. 9	Ускладнення при проведенні хірургічного лікування оро-антральних сполучень та можливості їх вторинного хірургічного лікування.	4			2	2	
6	Онкологічна настороженість в хірургічній практиці. Сучасні діагностичні підходи та лікування доброякісних новоутворів , передракові стани та злоякісні пухлини ЗЩС та ЩЛД	200	8	74	38	80	Залік
6.1	Доброякісні пухлини та пухлиноподібні	6	4		2		

	утвори зубо-щелепової системи і щелепово-лицевої ділянки. Клінічні ознаки, діагностика, диференційна діагностика та лікування.						
6.2	Клінічні прояви, онкологічна настороженість та лікування передракових станів та злоякісних новоутворів зубо-щелепової системи і щелепово-лицевої ділянки.	8	4			4	
6.3	Організація онкологічної допомоги в Україні.	4			4		
6.4	Основні завдання онкологічної служби.	2		2			
6.5	Методи обстеження онкологічних хворих та принципи діагностики злоякісних новоутворень.	4			4		
6.6	Онкологічна настороженість в практичній роботі щелепово-лицевого хірурга.	8			4	4	
6.7	Рентгенеміотика пухлин щелепно-лицевої ділянки.	4				4	
6.8	Методи променевої діагностики в онкології.	4				4	
6.9	Клінічні групи хворих, які перебувають на диспансерному спостереженні.	4				4	

6.10	Доброякісні пухлини щелепово-лицевої ділянки. Клінічна класифікація доброякісних первинних пухлин та пухлиноподібних утворень щелеп за Ю. Й. Бернадським.	10		4	2	4	
6.11	Доброякісні пухлини м'яких тканин. Гемангіоми обличчя та органів порожнини рота. Класифікація гемангіом.	6		2		4	
6.12	Клінічні прояви, діагностика, диференційна діагностика капілярної, гроновидної та кавернозної форми гемангіом.	2		2			
6.13	Лікування гемангіом. Методика склерозуючої терапії.	4		2	2		
6.14	Ліпома обличчя. Загальні відомості. Клінічна картина, диференційна діагностика та лікування.	2		2			
6.15	Фіброма. Клініка, діагностика та лікування.	2		2			
6.16	Доброякісні пухлини кісток щелепово-лицевої ділянки. Одонтогенні пухлини щелеп. Амелобластома.	6		2		4	
6.17	Класифікація, клінічна картина, діагностика, диференційна діагностика та лікування	2		2			

	амелобластоми.						
6.18	Одонтома щелеп. Класифікація, клінічна картина, діагностика, диференційна діагностика та лікування.	2		2			
6.19	Доброякісні остеогенні пухлини. Остеоми щелеп. Загальні відомості.	2		2			
6.20	Клінічна картина, діагностика, диференційна діагностика та лікування остеом щелеп.	2		2			
6.21	Остеобластокластома. Загальні відомості. Класифікація.	8		2	2	4	
6.22	Клінічна картина периферичної форми остеобластокластоми.	2		2			
6.23	Клінічна картина центральної форми остеобластокластоми.	2		2			
6.24	Рентгендіагностика остеобластокластоми.	2		2			
6.25	Диференційна діагностика та хірургічні методи лікування остеобластокластоми.	2		2			
6.26	Пухлиноподібні утворення. Епулід, класифікація. Клінічна картина, діагностика та лікування епуліду.	2		2			
6.27	Ретенційна кіста губи. Етіологія, клініка, діагностика та лікування.	2		2			
6.28	Кісти щелеп. Загальні	4		2	2		

	відомості, класифікація.						
6.29	Радикулярна кіста щелеп. Клінічна картина та діагностика радикулярної кісти.	2		2			
6.30	Диференційна діагностика та лікування радикулярної кісти. Методика цистотомії та цистектомії при лікуванні радикулярної кісти.	2		2			
6.31	Особливості клінічної картини, діагностики та лікування парадентальної та резидуальної кісти.	2		2			
6.32	Класифікація передракових станів за А.Л.Машкіллейсоном.	2		2			
6.33	Облігатні передракові захворювання щелепово-лищевої ділянки. Клініка, діагностика та лікування.	6		2		4	
6.34	Факультативні передракові захворювання щелепово-лищевої ділянки. Клініка, діагностика та лікування.	6		2		4	
6.35	Принципи класифікації злоякісних пухлин за стадіями	4			4		
6.36	Профілактичні огляди населення та роль лікаря-стоматолога в	6			2	4	

	попередженні та своєчасному виявленні злоякісних новоутворень щелепово-лицевої ділянки.						
6.37	Цитологічне дослідження в онкології.	4				4	
6.38	Біопсія як метод діагностики пухлин.Форми біопсії.	4				4	
6.39	Класифікація злоякісних пухлин за системою TNM.	2				2	
6.40	Класифікація злоякісних пухлин тканин щелепно-лицевої ділянки.	2		2			
6.41	Диференційна діагностика доброякісних та злоякісних пухлин.	2		2			
6.42	Злоякісні новоутвори шкіри обличчя. Етіологія, класифікація. клінічна картина, диференційна діагностика та лікування	2		2			
6.43	Рак губи. Етіологія, класифікація. клінічна картина, диференційна діагностика та лікування раку губи.	2		2			
6.44	Класифікація раку губи за системою TNM.	2		2			
6.45	Злоякісні пухлини язика та слизової оболонки порожнини рота. Етіологія, класифікація. клінічна картина,	2					

	диференційна діагностика та лікування.			2			
6.46	Класифікація раку язика за системою TNM.	2		2			
6.47	Злоякісні пухлини щелеп. Рак верхньої та нижньої щелепи. Етіологія, класифікація, клінічна картина, диференційна діагностика та лікування.	6		2		4	
6.48	Класифікація раку верхньої та нижньої щелепи за системою TNM.	4		2	2		
6.49	Саркома щелеп. Етіологія, класифікація, клінічна картина, диференційна діагностика та лікування.	4		2	2		
6.50	Загальні принципи лікування злоякісних пухлин.	4			4		
6.51	Сучасні уявлення про передракові захворювання щелепово-лицевої ділянки.	4			4		
6.52	Особливості хірургічних операцій в клінічній онкології.	4				4	
6.53	Променева терапія як метод лікування злоякісних пухлин.	4				4	
6.54	Хіміотерапія злоякісних пухлин.	4				4	
6.56	Комбінований метод лікування злоякісних пухлин.	4				4	
6.57	Умовний розподіл	2				2	

	верхньої щелепи на сегменти за Онгреном.						
7	Базові елементи реконструктивно-відновних втручань на м'яких тканинах та кісткових структурах ЗЩС та ЩЛД	116	4	38	26	48	Залік
7.1	Пластичні та реконструктивні операції у хворих при дефектах та деформації тканин ЩЛД			4		4	
7.2.	Пластика місцевими тканинами. Види. Покази. Техніка проведення втручань.			2	4	4	
7.3.	Пластика м'яких тканин щелепно-лицевої ділянки зустрічними трикутними клаптями.			4		2	
7.4.	Методи пластики дефектів та деформацій обличчя тканинами отриманими з поряд розташованих анатомомічних ділянок.			2		4	
7.5	Методи пластичного заміщення дефектів і деформацій тканин ЩЛД за допомогою вільної пересадки шкіри, кістки та хряща			4		4	
7.6	Способи усунення набутих дефектів і деформацій губ та тканин приротової ділянки			2	4	2	

7.7	Способи пластичного заміщення дефектів та деформацій щоки			2	2	4	
7.8	Методи пластичного заміщення дефектів та деформацій та часткових дефектів носа.			4			
7.9	Методики хірургічної підготовки ротової порожнини до протезування, методи реконструктивного відновлення "подвійної губи", корекція та подовження вуздечок верхньої губи та язика.			2	2	4	
7.10	Методи обстеження, діагностики та відновлення верхньої губи при її вроджених незрощеннях.			2	2	4	
7.11	Методи обстеження, діагностики та хірургічного відновлення вроджених дефектів піднебіння. Спосіб вело-та уранопластики.			4	4	4	
7.12	Методи обстеження, діагностики та оперативного лікування аномалій розвитку щелеп. Мікро-та макрогнатії та			2		4	

	відкритого прикуса.						
7.13	Методи обстеження, діагностика та способи хірургічного лікування одно- та двосторонніх мікро- та макрореній.			2	4	4	
7.14	Сучасні біоімплантати, які використовуються для заміщення щелепно-лицевих тканинних дефектів та деформацій хворих.	4	2	4	4		

**V. Примірний тематичний план лекцій
для лікарів-спеціалістів за спеціальністю «Щелепно-лицева хірургія»**

Код курсу, розділу	Назва теми	Кількість годин
1.		
1.3.	Особливості клінічного, лабораторного або інструментального обстеження обличчя та зубо-щелепової ділянки хворих	4
1.4.	Алгоритми діагностичного процесу та встановлення діагнозу при патологічних змінах в ділянці обличчя та шиї	2
1.7.	Семіотика та сучасна діагностика станів загрозливих для життя у пацієнтів з патологією ЩЛД та зубо-щелепної ділянки	4
1.12	Сучасні способи та технічні прийоми місцевої анестезії хворих при проведенні хірургічних втручань у анатоμο-топографічних ділянках верхньої щелепи	2
1.13	Сучасні способи та технічні прийоми місцевої анестезії хворих при проведенні хірургічних втручань у анатоμο-топографічних ділянках нижньої щелепи	2
1.14	Сучасні способи та технічні прийоми місцевої анестезії хворих при проведенні хірургічних втручань на лиці	2

1.16	Сучасні методики загальної анестезії, які рекомендовані для багатокомпонентного знечулення при проведенні оперативних втручань та ведення післяопераційного періоду у хворих з патологією ЩЛД	2
2.		
2.1.	Покази та протипокази до видалення зубів. Оперативна техніка видалення зубів і коренів. Техніка видалення імпактних зубів та коренів. Хірургічне лікування супутніх ускладнень при видаленні зубів. Покази та техніка видалення нефункціонуючих дентальних імплантатів	2
2.2.	Систематизація передпротезних хірургічних корегуючих втручань та втручання на альвеолярних відростках щелеп. Різновиди хірургічних прийомів альвеолопластики.	4
2.7.	Покази та протипокази до проведення лікування втрати зубів дентальними імплантатами. Оперативна техніка дентальної імплантації. Ускладнення та хірургічні способи лікування ускладнень при проведенні дентальних імплантів.	4
2.13.	Спеціальні міждисциплінарні техніки лікування імпактних зубів - особливості проведення розкриття ретинованих зубів та їх бондинг і фіксація елементів ортодонтичної апаратури	4
3		
3.2	Патолого-анатомічна та клінічна характеристика хронічних періодонтитів.	4
3.4	Клінічні прояви, діагностика, диференційна діагностика та методи лікування одонтогенних періодонтитів, періоститів, перикоронітів.	4
3.5	Загальна характеристика, етіопатогенез, клінічні прояви та особливості діагностики інфекційно-запальних процесів ЩЛД	4
3.10	Особливості клінічного перебігу гострого одонтогенного остеомієліту	4
3.11	Методи лікування гострого остеомієліту щелеп.	2
3.13	Особливості клінічного перебігу лікування хронічного одонтогенного остеомієліту щелеп	2
3.15	Клініка та діагностика хронічного одонтогенного гаймориту	2

3.22	Загальні принципи лікування запальних процесів м'яких тканин щелепово-лицевої ділянки.	4
4		
4.1.2	Характеристика провідних клінічних та рентгенографічних ознак травматичних ушкоджень зубів та альвеолярних відростків щелеп.	2
4.2.1	Класифікація.Клінічна симптоматика ран м'яких тканин щелепно-лицевої ділянки в залежності від локалізації.	2
4.2.2	Рекомендовані лікувальні стандарти надання медичної допомоги пацієнтам із травматичними пошкодженнями тканин щелепно-лицевої ділянки.	2
4.3.6	Покази та протипокази до проведення остеосинтезу. Різновиди та сучасні принципи проведення оперативного втручання.	2
4.3.7	Види регенерації кісткової тканини та шляхи її оптимізації.	2
4.4.1	Класифікація та основні діагностичні аспекти при виявленні переломів верхньої щелепи.	2
4.6.1	Основні діагностичні критерії черепно-мозкової травми, оцінка порушення свідомості за шкалою Глазго (The Glasgow Coma Scale)	2
5		
5.1.1	Діагностика порушень функціонування слинових залоз.Діагностичний алгоритм у виявленні патології слинових залоз.Сучасні способи діагностики з використанням сіалендоскопів.	4
5.2.4.	Сучасні способи лікування невралгії трійчастого нерва-кріо та лазерна хірургія,радіочастотна термокоагуляція,гамма-радіохірургія,центральна гліцеролрізотомія,тракто-томія,інтракраніальна декомпресія нерва	2
5.3.2	Різновиди захворювань верхньощелепного синуса.Патофізіологічні особливості розвитку верхньощелепового синуситу.Сучасні способи спеціальної діагностики одонтогенних риносинуситів.	2
6		
6.1	Доброякісні пухлини та пухлиноподібні	4

	утвори зубо-щелепової системи і щелепово-лицевої ділянки. Клінічні ознаки, діагностика, диференційна діагностика та лікування.	
6.2	Клінічні прояви, онкологічна настороженість та лікування передракових станів та злоякісних новоутворів зубо-щелепової системи і щелепово-лицевої ділянки.	4
7		
7.1	Сучасні біоімпланти, які використовуються для заміщення щелепно-лицевих тканинних дефектів та деформацій хворих .	4

**Примірний тематичний план практичних занять
для лікарів-спеціалістів за спеціальністю «Щелепно-лицева хірургія»**

Код курсу, розділу	Назва теми	Кількість годин
1		
1.1.	Симптоматика та синдроми, які проявляються при захворюваннях органів та морфо-функціональних структур щелепно-лицевої ділянки	2
1.2.	Основні засади доказової медицини при наданні діагностично-лікувальної допомоги пацієнтам з патологією щелепно-лицевої ділянки (ЩЛД)	2
1.3.	Особливості клінічного, лабораторного або інструментального обстеження обличчя та зубо-щелепової ділянки хворих	2
1.5	Анатомо-топографічні особливості будови обличчя хворих з патологією ЩЛД	2
1.6	Анатомо-топографічні особливості будови ший хворих при захворюваннях ЩЛД	2
1.8	Невідкладна допомога хворим з інфекційно-запальними процесами ЩЛД	2
1.9	Невідкладна допомога хворим з травматичними пошкодженнями тканин та органів ЩЛД	2
1.10	Невідкладна допомога хворим зі стоматологічною патологією лиця та зубо-щелепової ділянки	2
1.11	Практичне обґрунтування вибору способів та	2

	технічних прийомів анестезіологічного забезпечення при патологічних змінах у ЩЛД та шиї	
1.12	Сучасні способи та технічні прийоми місцевої анестезії хворих при проведенні хірургічних втручань у анатоμο-топографічних ділянках верхньої щелепи	2
1.13	Сучасні способи та технічні прийоми місцевої анестезії хворих при проведенні хірургічних втручань у анатоμο-топографічних ділянках нижньої щелепи	2
1.14	Сучасні способи та технічні прийоми місцевої анестезії хворих при проведенні хірургічних втручань на лиці	2
1.15	Застосування керованої премедикаційної підготовки при проведенні місцевої анестезії та санації хворих з патологією ЩЛД	2
1.16	Сучасні методики загальної анестезії, які рекомендовані для багатоконпонентного знечулення при проведенні оперативних втручань та ведення післяопераційного періоду у хворих з патологією ЩЛД	2
1.19	Сучасні прикладні аспекти асептики, антисептики та гігієнічного контролю в амбулаторній та стаціонарній практиці при проведенні втручань в ШЛД	2
1.20	Інструментальне забезпечення хірургічних стоматологічних втручань в амбулаторній практиці	2
1.21	Інструментальне забезпечення при проведенні оперативних втручань у ЩЛД	2
1.22	Питання гігієнічного сервісу хірургічного інструментарію при проведенні щелепно-лицевих операцій	
1.23	Операційна техніка при проведенні амбулаторних хірургічних стоматологічних втручань	2
1.24	Сучасні види шовного матеріалу та способів закриття рани при щелепно-лицевих та внутрішньоротових операціях	2
1.25	Базові засади операційної техніки при проведенні основних хірургічних втручань у ЩЛД	2
1.26	Фармакотерапевтичне забезпечення при	2

	проведенні щелепно-лицевих оперативних втручаннях	
1.27	Фізіотерапевтичне забезпечення при проведенні щелепно-лицевих оперативних втручаннях	2
2		
2.1.	Покази та протипокази до видалення зубів. Оперативна техніка видалення зубів і коренів. Техніка видалення імпактних зубів та коренів. Хірургічне лікування супутніх ускладнень при видаленні зубів. Покази та техніка видалення нефункціонуючих дентальних імплантатів	4
2.2.	Систематизація передпротезних хірургічних корегуючих втручань та втручання на альвеолярних відростках щелеп. Різновиди хірургічних прийомів альвеолопластики.	4
2.3.	Хірургічні техніки корекції торуса на верхній та нижній щелепах.	4
2.4.	Способи френулотомії та френулоектомії, покази до їх застосування в стоматологічній практиці	4
2.5.	Оперативна техніка відкритої та закритої вестибулопластики.	4
2.6.	Базові втручання при реконструкції альвеолярного гребеня щелеп та оперативна техніка нарощування альвеолярного гребеня.	4
2.7.	Покази та протипокази до проведення лікування втрати зубів дентальними імплантатами. Оперативна техніка дентальної імплантації. Ускладнення та хірургічні способи лікування ускладнень при проведенні дентальних імплантів.	4
2.8.	Систематизація, покази та протипокази до проведення ендодотично-періодонтального хірургічного лікування.	4
2.9.	Хірургічні техніки при проведенні резекції верхівок коренів зубів.	4
2.10.	Хірургічна техніка реплантації зубів.	4
2.11	Хірургічна техніка коронорадикулярної сепарації, гемісекції зубів та ампутації коренів.	4
2.12	Сучасні технології ендодонтичної мікрохірургії периапекальної ділянки, їх переваги та недоліки.	4

2.13.	Спеціальні міждисциплінарні техніки лікування імпактних зубів -особливості проведення розкриття ретинованих зубів та їх бондинг і фіксація елементів ортодонтичної апаратури	4
3		
3.1	Етіопатогенез запальних процесів ЩЛД.	4
3.2	Патолого-анатомічна та клінічна характеристика хронічних періодонтитів.	4
3.3	Обґрунтування хірургічних методів лікування хронічних періодонтитів	4
3.4	Клінічні ознаки одонтогенних періоститів ЩЛД.	4
3.5	Способи лікування одонтогенних періоститів ЩЛД	4
3.6	Альвеоліт. Клініка, діагностика, лікування.	2
3.7	Перикоронарит: етіологія, патогенез, клініка, діагностика та лікування.	2
3.8	Особливості клінічного перебігу гострого одонтогенного остеомієліту	4
3.9	Особливості клінічного перебігу лікування хронічного одонтогенного остеомієліту щелеп	4
3.10	Лікування гострого одонтогенного гаймориту	4
3.11	Клініка та діагностика хронічного одонтогенного гаймориту	4
3.12	Лікування хронічного одонтогенного гаймориту.	2
3.13	Клінічні ознаки гострого лімфаденіту ЩЛД.	4
3.14	Лікування хронічного лімфаденіту ЩЛД.	2
3.15	Клініка, діагностика та лікування фурункулів ЩЛД.	4
3.16	Клініка, діагностика та лікування карбункулів ЩЛД.	4
3.17	Клініка, діагностика та лікування гострих і хронічних артритів.	4
3.18	Ускладнення гнійно-запальних захворювань м'яких тканин щелепно-лицевої ділянки.	4
3.19	Клініка, діагностика та лікування актиномікозу ЩЛД.	4
3.20	Етіопатогенез туберкульозу ЩЛД. Клінічні прояви, діагностика, лікувальна тактика.	4
4		
4.1	Характеристика провідних клінічних та рентгенографічних ознак травматичних	2

	ушкоджень зубів та альвеолярних відростків щелеп.	
4.2	Лікувальна тактика при наданні амбулаторної допомоги пацієнтам із травматичними ушкодженнями зубного ряду.	2
4.3	Класифікація.Клінічна симптоматика ран м'яких тканин щелепно-лицевої ділянки в залежності від локалізації.	4
4.4	Рекомендовані лікувальні стандарти надання медичної допомоги пацієнтам із травматичними пошкодженнями тканин щелепно-лицевої ділянки.	2
4.5	Правила та принципи хірургічної тактики лікування. Види та періоди загоєння ран.	4
4.6	Особливості перебігу раневого процесу при вогнепальних ушкодження щелепно-лицевої ділянки.	2
4.7	Етапи та правила надання медичної допомоги при вогнепальних пораненнях.	2
4.8	Діагностичний та лікувальний алгоритми при розвитку ускладнень ушкоджень м'яких тканин ЩЛД.Характеристика хірургічних втручань, які спрямовані відновити функцію дихання. Методика проведення.	4
4.9	Травматичні ушкодження нижньої щелепи.	
4.10	Клінічна симптоматика вивихів нижньої щелепи, лікувальна тактика.	2
4.11	Загальна характеристика пошкоджень кісткової тканини та особливості зміщення фрагментів уламків нижньої щелепи в залежності від локалізації перелому.	4
4.12	Діагностичні прийоми обстеження пацієнтів при зламах нижньої щелепи.	4
4.13	Методика проведення тимчасової іммобілізації при переломах нижньої щелепи.	2
4.14	Лікувальні стандарти. Характеристика консервативних методів лікування, методика шинування.Апаратні методи іммобілізації уламків нижньої щелепи.	4
4.15	Покази та протипокази до проведення остеосинтезу. Різновиди та сучасні принципи проведення оперативного втручання.	4
4.16	Види регенерації кісткової тканини та шляхи її оптимізації.	2

4.17	Класифікація та основні діагностичні аспекти при виявленні переломів верхньої щелепи.	4
4.18	Методика проведення тимчасової іммобілізації при переломах верхньої щелепи.	4
4.19	Лікувальний алгоритм. Переваги та недоліки консервативних та хірургічних способів закріплення уламків.	6
4.20	Систематизація ускладнень вогнепальних та невогнепальних переломів кісток лицевого скелету. Лікувальна тактика.	4
4.21	Клінічна симптоматика переломів виличної кістки та дуги. Види та техніка проведення репозиції уламків.	2
4.22	Основні діагностичні критерії черепно-мозкової травми, оцінка порушення свідомості за шкалою Глазго (The Glasgow Coma Scale)	2
4.23	Діагностичний алгоритм у виявленні політравми, оцінка стану пацієнта за алгоритмом ABCDE.	4
4.24	Протокол надання екстреної медичної допомоги.	2
5		
5.1.	Діагностика порушень функціонування слинових залоз. Діагностичний алгоритм у виявленні патології слинових залоз. Сучасні способи діагностики з використанням сіалендоскопів.	4
5.2	Класифікація захворювань слинових залоз. Вірусні інфекційні захворювання слинових залоз.	4
5.3	Важливість проведення та техніка сіалографії	2
5.4	Методики хірургічного лікування захворювань слинових залоз.	2
5.5	Методика проведення операції видалення каменів у протоках слинових залоз.	2
5.6	Методика часткової та повної екстирпації привушної слинової залози. Ідентифікація та спосіб виокремлення віток лицевого нерва.	4
5.7	Синдром Шегрена, клінічні прояви, різновиди, алгоритм формулювання діагнозу та лікування.	2
5.8	Хвороба Мікуліча. Клінічні прояви та лікування.	2
5.9	Неопластичні захворювання слинових залоз. Клінічні ознаки, розвиток та	2

	міждисциплінарне лікування.	
5.10	Систематизація різновидів неврогенних порушень ЩЛД	2
5.11	Травматогенні неврогенні порушення-причини,клінічна симптоматика та принципи лікування.Пошкодження нервів при проведенні місцевих анестезій ЩЛД,їх лікування.Неврогенні порушення при проведенні дентальної імплантації.Неврогенні порушення при видаленні імпактних зубів на нижній щелепі.	2
5.12	Невралгія трійчастого нерва-причини виникнення,клінічна симптоматика та методи діагностики та лікування.	2
5.13	Сучасні способи лікування невралгії трійчастого нерва-кріо та лазерна хірургія,радіочастотна термокоагуляція,гамма-радіохірургія,центральна гліцеролрізотомія,тракто-томія,інтракраніальна декомпресія нерва	2
5.14	Параліч лицевого нерва- причини виникнення, клінічна симптоматологія, лікування та прогностичні симптоми відновлення функції нерва.	2
5.15	Невралгія язикоглоткового нерва- причини виникнення,клінічні прояви,діагностика та лікування	2
5.16	Діагностичні прийоми обстеження пацієнтів зі захворюваннями верхньощелепного синуса.Предиспозиційні фактори у розвитку верхньощелепового синуситу.	2
5.17	Різновиди захворювань верхньощелепного синуса.Патофізіологічні особливості розвитку верхньощелепового синуситу.Сучасні способи спеціальної діагностики одонтогенних риносинуситів.	2
5.18	Клінічна симптоматика захворювань верхньощелепового синуса.Гострий верхньощелеповий риносинусит.Мікробіота верхньощелепової пазухи- баланс між коменсальними та патогенними видами.	2
5.19	верхньощелепового риносинуситу. Особливості розвитку грибкової форми риносинуситу та її лікування.Клінічні особливості перебігу	2

	алергічного риніту.	
5.20	Показання до проведення консервативного лікування верхньощелепових риноситуситів і її обмеження.	2
5.21	Оперативні способи лікування гострого та хронічного верхньощелепового синуситу. Техніка операції ороназальної антростомії за Caldwell-Luc. Антральний режим у післяопераційному періоді загоєння закритого оро-антрального сполучення.	2
5.22	Сполучення та нориця ротової порожнини із верхньощелепною пазухою. Клінічні ознаки, діагностика та способи хірургічного лікування. Тактика щелепно-лицевого хірурга при виявленні сторонніх тіл у верхньощелеповій пазусі. Покази та особливості застосування щічного жирового тіла для закриття оро-антральних сполучень.	2
5.23	Функціональна ендоскопічна хірургія верхньощелепової пазухи (FESS). Технічне оснащення та методика малоінвазивних втручань на верхньощелеповій пазусі.	2
6		
6.1.	Основні завдання онкологічної служби.	2
6.2.	Доброякісні пухлини щелепово-лицевої ділянки. Клінічна класифікація доброякісних первинних пухлин та пухлиноподібних утворень щелеп за Ю. Й. Бернадським.	4
6.3.	Доброякісні пухлини м'яких тканин. Гемангіоми обличчя та органів порожнини рота. Класифікація гемангіом.	2
6.4	Клінічні прояви, діагностика, диференційна діагностика капілярної, гронovidної та кавернозної форми гемангіом.	2
6.5	Лікування гемангіом. Методика склерозуючої терапії.	2
6.6.	Ліпома обличчя. Загальні відомості. Клінічна картина, диференційна діагностика та лікування.	2
6.7.	Фіброма. Клініка, діагностика та лікування.	2
6.8	Доброякісні пухлини кісток щелепово-лицевої	2

	ділянки.Одонтогенні пухлини щелеп. Амелобластома.	
6.9	Класифікація,клінічна картина,діагностика,диференційна діагностика та лікування амелобластоми.	2
6.10	Одонтома щелеп. Класифікація,клінічна картина,діагностика,диференційна діагностика та лікування.	2
6.11.	Доброякісні остеогенні пухлини. Остеоми щелеп. Загальні відомості.	2
6.12	Клінічна картина,діагностика,диференційна діагностика та лікування остеом щелеп.	2
6.13	Остеобластокластома. Загальні відомості. Класифікація.	2
6.14.	Клінічна картина периферичної форми остеобластокластоми.	2
6.15	Клінічна картина центральної форми остеобластокластоми.	2
6.16.	Рентгендіагностика остеобластокластоми.	2
6.17.	Диференційна діагностика та хірургічні методи лікування остеобластокластоми.	2
6.18.	Пухлиноподібні утворення.Епулід,класифікація. Клінічна картина,діагностика та лікування епуліду.	2
6.19	Ретенційна кіста губи.Етіологія,клініка,діагностика та лікування.	2
6.20.	Кісти щелеп.Загальні відомості,класифікація.	2
6.21.	Радикулярна кіста щелеп. Клінічна картина та діагностика радикулярної кісти.	2
6.22.	Диференційна діагностика та лікування радикулярної кісти.Методика цистотомії та цистектомії при лікуванні радикулярної кісти.	2
6.23.	Особливості клінічної картини,діагностики та лікування парадентальної та резидуальної та кісти.	2
6.24.	Класифікація передракових станів за А.Л.Машкіллейсоном.	2
6.25.	Облігатні передракові захворювання	2

	щелепово-лицевої ділянки.Клініка,діагностика та лікування.	
6.26.	Факультативні передракові захворювання щелепово-лицевої ділянки. Клініка,діагностика та лікування.	2
6.27.	Класифікація злоякісних пухлин тканин щелепно-лицевої ділянки.	2
6.28.	Диференційна діагностика доброякісних та злоякісних пухлин.	2
6.29.	Злоякісні новоутвори шкіри обличчя. Етіологія,класифікація.клінічна картина, диференційна діагностика та лікування	2
6.30.	Рак губи.Етіологія,класифікація.клінічна картина, диференційна діагностика та лікування раку губи.	2
6.31.	Класифікація раку губи за системою TNM.	2
6.32.	Злоякісні пухлини язика та слизової оболонки порожнини рота. Етіологія,класифікація.клінічна картина, диференційна діагностика та лікування.	2
6.33	Класифікація раку язика за системою TNM.	2
6.34.	Злоякісні пухлини щелеп.Рак верхньої та нижньої щелепи. Етіологія,класифікація.клінічна картина, диференційна діагностика та лікування.	2
6.35.	Класифікація раку верхньої та нижньої щелепи за системою TNM.	2
6.36.	Саркома щелеп. Етіологія,класифікація,клінічна картина, диференційна діагностика та лікування.	2
7		
7.1	Пластика місцевими тканинами. Види. Покази.	4
7.2	Пластика м'яких тканин щелепно-лицевої ділянки зустрічними трикутними клаптями.	4
7.3	Вільна пересадка шкіри. Пересадка тонких	4

	шкірних клаптів.	
7.4	Пересадка розщеплених шкірних клаптів. Характеристика. Методика проведення оперативних втручань.	4
7.5	Пересадка клаптів всієї товщі шкіри. Характеристика. Методика проведення оперативних втручань.	4
7.6	Пересадка мостовидними та крокуючим клаптями.Способи проведення оперативних втручань	4
7.7	Дефекти та деформації губ та навколоротової ділянки. Етіологія. Патогенез. Лікування.	4
7.8	Дефекти та деформації щоки. Етіологія. Патогенез. Лікування.	4
7.9	Дефекти та деформації носа. Етіологія. Патогенез. Лікування.	4
7.10	Набуті та вроджені дефекти піднебіння. Характеристика. Методи лікування.	4
7.11	Аномалії розвитку щелеп. Способи хірургічного лікування одно-двосторонніх мікрогеній	4
7.12	Способи хірургічного лікування одно- та двосторонніх макрогеній	4
7.13	Аномалії розвитку щелеп. Способи	4

	хірургічного лікування мікрогнатій.	
7.14	Аномалії розвику щелеп. Способи хірургічного лікування макрогнатій.	4
7.15	Аномалії розвику щелеп. Способи хірургічного лікування відкритого прикуса.	2

**Примірний тематичний план семінарів
для лікарів-спеціалістів за спеціальністю «Щелепно-лицева хірургія»**

Код курсу, розділу	Назва теми	Кількість годин
1.		
1.1	Основні засади доказової медицини при наданні діагностично-лікувальної допомоги пацієнтам з патологією щелепно-лищевої ділянки (ЩЛД)	2
1.2	Алгоритми діагностичного процесу та встановлення діагнозу при патологічних змінах в ділянці обличчя та шиї	2
1.3	Анатомо-топографічні особливості будови обличчя хворих з патологією ЩЛД	2
1.4	Практичне обґрунтування вибору способів та технічних прийомів анестезіологічного забезпечення при патологічних змінах у ЩЛД та шиї	2
1.5	Організація проведення хірургічних стоматологічних втручань в амбулаторних умовах	2
1.6	Особливості організаційної підготовки та проведення щелепно-лищевих втручань в стаціонарних умовах	
1.7	Операційна техніка при проведенні амбулаторних хірургічних стоматологічних втручань	2
1.8	Сучасні види шовного матеріалу та способів закриття рани при щелепно-лищевих та внутрішньоротових операціях	2
1.9	Базові засади операційної техніки при проведенні основних хірургічних втручань у ЩЛД	2

2		
2.1.	Оперативна техніка відкритої та закритої вестибулопластики.	4
2.2.	Базові втручання при реконструкції альвеолярного гребеня щелеп та оперативна техніка нарощування альвеолярного гребеня.	2
2.3.	Систематизація,покази та протипокази до проведення ендодотично-періодонтального хірургічного лікування.	4
2.14.	Хірургічна техніка реплантації зубів.	4
3		2
3.1	Етіопатогенез запальних процесів ЩЛД.	2
3.2	Патолого-анатомічна та клінічна характеристика хронічних періодонтитів.	
3.3	Обґрунтування хірургічних методів лікування хронічних періодонтитів	2
3.4	Клінічні прояви, діагностика, диференційна діагностика та методи лікування одонтогенних періодонтитів, періоститів, перикоронітів.	2
3.5	Загальна характеристика, етіопатогенез, клінічні прояви та особливості діагностики інфекційно-запальних процесів ЩЛД	2
3.6	Особливості клінічного перебігу лікування хронічного одонтогенного остеомієліту щелеп	2
3.7	Лікування гострого лімфаденіту ЩЛД	2
3.8	Загальні принципи лікування запальних процесів м'яких тканин щелепово-лицевої ділянки.	2
3.9	Загальна характеристика запальних захворювань слинних залоз	4
3.10	Особливості клінічного перебігу та діагностика запальних захворювань слинних залоз	4
3.11	Загальна характеристика гострих запальних захворювань м'яких тканин обличчя і шиї неодонтогенного походження.	4
3.12	Клінічна характеристика запальних процесів м'яких тканин щелепно-лицевої ділянки, що прилягають до верхньої щелепи.	2
3.13	Клінічна характеристика запальних процесів м'яких тканин щелепно-лицевої ділянки, що прилягають до нижньої щелепи.	4
3.14	Флегмона дна порожнини рота. Топографічна анатомія, клініка, діагностика, диференційна діагностика та лікування.	4

3.15	Загальна характеристика специфічних запальних захворювань ЩЛД	2
3.16	Етіопатогенез туберкульозу ЩЛД. Клінічні прояви, діагностика, лікувальна тактика.	2
4		
4.1	Класифікація травматичних пошкоджень тканинних структур ЗЩС та ЩЛД. Ушкодження зубів та альвеолярних відростків щелеп.	2
4.2	Причини і наслідки травматичного пошкодження тканин.	2
4.3	Рекомендовані лікувальні стандарти надання медичної допомоги пацієнтам із травматичними пошкодженнями тканин щелепно-лицевої ділянки.	2
4.4	Правила та принципи хірургічної тактики лікування. Види та періоди загоєння ран.	4
4..5	Етапи та правила надання медичної допомоги при вогнепальних пораненнях.	2
4..6	Діагностичний та лікувальний алгоритми при розвитку ускладнень ушкоджень м'яких тканин ЩЛД. Характеристика хірургічних втручань, які спрямовані відновити функцію дихання. Методика проведення.	2
4.7	Загальна характеристика пошкоджень кісткової тканини та особливості зміщення фрагментів уламків нижньої щелепи в залежності від локалізації перелому.	2
4.8	Лікувальні стандарти. Характеристика консервативних методів лікування, методика шинування. Апаратні методи іммобілізації уламків нижньої щелепи.	2
4.9	Покази та протипокази до проведення остеосинтезу. Різновиди та сучасні принципи проведення оперативного втручання.	2
4.10	Класифікація та основні діагностичні аспекти при виявленні переломів верхньої щелепи.	2
4.11	Методика проведення тимчасової іммобілізації при переломах верхньої щелепи.	2
4.12	Лікувальний алгоритм. Переваги та недоліки консервативних та хірургічних способів закріплення уламків.	2
4.13	Систематизація ускладнень вогнепальних та невогнепальних переломів кісток лицевого скелету. Лікувальна тактика.	4

4.14	Клінічна симптоматика переломів виличної кістки та дуги. Види та техніка проведення репозиції уламків.	2
4.15	Основні діагностичні критерії черепно-мозкової травми, оцінка порушення свідомості за шкалою Глазго (The Glasgow Coma Scale)	2
4.16	Рекомендовані лікувальні стандарти надання медичної допомоги пацієнтам із черепно-мозковою травмою.	4
4.17.	Алгоритм діагностичних дій при опіках шкіри обличчя.	2
4.18	Невідкладна допомога та характеристика лікарських засобів, що застосовуються при опіках шкіри обличчя.	2
4.19	Клінічна симптоматика та алгоритм діагностики обморожень шкіри обличчя.	2
5		
5.1.	Важливість проведення та техніка сіалографії	2
5.2	Мукоцеле, ранула та ретенційні кисти малих слинових залоз. Методика проведення операції видалення ретенційних кист на верхній та нижній губах.	2
5.3	Неопластичні захворювання слинових залоз. Клінічні ознаки, розвиток та міждисциплінарне лікування.	2
5.4	Травматогенні неврогенні порушення-причини, клінічна симптоматика та принципи лікування. Пошкодження нервів при проведенні місцевих анестезій ЩЛД, їх лікування. Неврогенні порушення при проведенні дентальної імплантації. Неврогенні порушення при видаленні імпактних зубів на нижній щелепі.	2
5.5	Параліч лицевого нерва- причини виникнення, клінічна симптоматологія, лікування та прогностичні симптоми відновлення функції нерва.	2
5.6	Діагностичні прийоми обстеження пацієнтів зі захворюваннями верхньощелепного синуса. Предиспозиційні фактори у розвитку верхньощелепового синуситу.	2
5.7	Клінічна симптоматика хронічного верхньощелепового риносинуситу. Особливості розвитку грибкової форми	4

	риносинуситу та її лікування.Клінічні особливості перебігу алергічного риніту.	
5.8	Оперативні способи лікування гострого та хронічного верхньощелепового синуситу.Техніка операції ороназальної антростомії за Caldwell-Luc.Антральний режим у післяопераційному періоді загоєння закритого оро-антрального сполучення.	2
5..9	Ускладнення при проведенні хірургічного лікування оро-антральних сполучень та можливості їх вторинного хірургічного лікування.	2
6		
6.1	Доброякісні пухлини та пухлиноподібні утвори зубо-щелепової системи і щелепово-лицевої ділянки.Клінічні ознаки, діагностика, диференційна діагностика та лікування.	2
6.2	Організація онкологічної допомоги в Україні.	4
6.3	Методи обстеження онкологічних хворих та принципи діагностики злоякісних новоутворень.	4
6.4	Онкологічна настороженість в практичній роботі щелепово-лицевого хірурга.	4
6.5	Доброякісні пухлини щелепово-лицевої ділянки. Клінічна класифікація доброякісних первинних пухлин та пухлиноподібних утворень щелеп за Ю. Й. Бернадським.	2
6.6	Лікування гемангіом. Методика склерозуючої терапії.	2
6.7	Остеобластокластома. Загальні відомості. Класифікація.	2
6.8	Кісти щелеп.Загальні відомості,класифікація.	2
6.9	Принципи класифікації злоякісних пухлин за стадіями	4
6.10	Профілактичні огляди населення та роль лікаря-стоматолога в попередженні та своєчасному виявленні злоякісних новоутворень щелепово-лицевої ділянки.	2
6.11	Класифікація раку верхньої та нижньої	2

	щелепи за системою TNM.	
6.12	Саркома щелеп. Етіологія, класифікація, клінічна картина, диференційна діагностика та лікування.	2
6.13	Загальні принципи лікування злоякісних пухлин.	4
6.14	Сучасні уявлення про передракові захворювання щелепово-лицевої ділянки.	4
7		
7.1.	Пластика місцевими тканинами. Види. Покази.	4
7.2	Методи заміщення тотальних, субтотальних та часткових дефектів тканин органів щелепно-лицевої ділянки.	4
7.3	Особливості проведення хірургічних розрізів залежно від розташування ліній Лангера.	2
7.4	Пересадка шкірних лоскутів на ніжці із прилягаючих та віддалених частин тіла.	2
7.5	Оперативні втручання при вроджених незрошеннях верхньої губи. Хейлопластика.	2
7.6	Оперативні втручання при вроджених незрошеннях верхньої губи та піднебіння.	4
7.7	Оперативні втручання при вроджених незрошеннях верхньої губи та носа.	4
7.8	Загальні правила кістковопластичних операцій у ЩЛД.	4

**Примірний тематичний план самостійної роботи
для лікарів-спеціалістів за спеціальністю «Щелепно-лицева хірургія»**

Код курсу, розділу	Назва теми	Кількість годин
1.		
1.1	Симптоматика та синдроми, які проявляються при захворюваннях органів та морфо-функціональних структур щелепно-лицевої	2

	ділянки	
1.2	Анатомо-топографічні особливості будови обличчя хворих з патологією ЩЛД	2
1.3	Анатомо-топографічні особливості будови шиї хворих при захворюваннях ЩЛД	2
1.4	Невідкладна допомога хворим з інфекційно-запальними процесами ЩЛД	2
1.5	Невідкладна допомога хворим з травматичними пошкодженнями тканин та органів ЩЛД	2
1.6	Невідкладна допомога хворим зі стоматологічною патологією лица та зубо-щелепової ділянки	
1.7	Сучасні способи та технічні прийоми місцевої анестезії хворих при проведенні хірургічних втручань у анатомо-топографічних ділянках верхньої щелепи	2
1.8	Сучасні способи та технічні прийоми місцевої анестезії хворих при проведенні хірургічних втручань у анатомо-топографічних ділянках нижньої щелепи	2
1.9	Сучасні способи та технічні прийоми місцевої анестезії хворих при проведенні хірургічних втручань на лиці	2
2.0	Застосування керованої премедикаційної підготовки при проведенні місцевої анестезії та седації хворих з патологією ЩЛД	2
1.10	Сучасні методики загальної анестезії, які рекомендовані для багатокomпонентного знечулення при проведенні оперативних втручань та ведення післяопераційного періоду у хворих з патологією ЩЛД	2
1.11	Організація проведення хірургічних стоматологічних втручань в амбулаторних умовах	2
1.12	Особливості організаційної підготовки та проведення щелепно-лицевих втручань в стаціонарних умовах	2
1.13	Сучасні прикладні аспекти асептики, антисептики та гігієнічного контролю в амбулаторній та стаціонарній практиці при проведенні втручань в ШЛД	2
1.14	Інструментальне забезпечення хірургічних стоматологічних втручань в амбулаторній практиці	2

1.15	Інструментальне забезпечення при проведенні оперативних втручань у ЩЛД	2
1.16	Питання гігієнічного сервісу хірургічного інструментарію при проведенні щелепно-лицевих операцій	2
1.17	Операційна техніка при проведенні амбулаторних хірургічних стоматологічних втручань	2
1.18	Сучасні види шовного матеріалу та способів закриття рани при щелепно-лицевих та внутрішньоротових операціях	2
1.19	Базові засади операційної техніки при проведенні основних хірургічних втручань у ЩЛД	2
1.20	Фармакотерапевтичне забезпечення при проведенні щелепно-лицевих оперативних втручаннях	2
1.21	Фізіотерапевтичне забезпечення при проведенні щелепно-лицевих оперативних втручаннях	2
2		
2.1	Покази та протипокази до видалення зубів. Оперативна техніка видалення зубів і коренів. Техніка видалення імпактних зубів та коренів. Хірургічне лікування супутніх ускладнень при видаленні зубів. Покази та техніка видалення нефункціонуючих дентальних імплантатів	4
2.2	Систематизація передпротезних хірургічних корегуючих втручань та втручання на альвеолярних відростках щелеп. Різновиди хірургічних прийомів альвеолопластики.	4
2.3	Хірургічні техніки корекції торуса на верхній та нижній щелепах.	4
2.4	Способи френулотомії та френулоектомії, покази до їх застосування в стоматологічній практиці	4
2.5	Оперативна техніка відкритої та закритої вестибулопластики.	2
2.6	Базові втручання при реконструкції альвеолярного гребеня щелеп та оперативна техніка нарощування альвеолярного гребеня.	4
2.7	Покази та протипокази до проведення лікування втрати зубів дентальними	4

	імплантатами.Оперативна техніка дентальної імплантації.Ускладнення та хірургічні способи лікування ускладнень при проведенні дентальних імплантів.	
2.8	Систематизація,покази та протипокази до проведення ендодотично-періодонтального хірургічного лікування.	4
2.9	Хірургічні техніки при проведення резекції верхівок коренів зубів.	2
2.10	Хірургічна техніка реплантації зубів.	4
2.11	Хірургічна техніка коронорадикулярної сепарації,гемісекції зубів та ампутації коренів.	2
2.13	Сучасні технології ендодонтичної мікрохірургії периапекальної ділянки,їх переваги та недоліки.	4
2.14	Спеціальні міждисциплінарні техніки лікування імпактних зубів -особливості проведення розкриття ретинованих зубів та їх бондинг і фіксація елементів ортодонтичної апаратури	2
3		
3.1	Клінічні ознаки одонтогенних періоститів ЩЛД.	4
3.2	Способи лікування одонтогенних періоститів ЩЛД	4
3.3	Альвеоліт. Клініка, діагностика, лікування.	4
3.4	Перикоронарит: етіологія, патогенез, клініка, діагностика та лікування.	2
3.5	Особливості клінічного перебігу гострого одонтогенного остеомієліту	2
3.6	Методи лікування гострого остеомієліту щелеп.	4
3.7	Клінічні ознаки хронічного одонтогенного остеомієліту.	4
3.8	Лікування гострого одонтогенного гаймориту	2
3.9	Лікування гострого лімфаденіту ЩЛД	2
3.10	Клінічні ознаки хронічного лімфаденіту ЩЛД	4
3.11	Лікування хронічного лімфаденіту ЩЛД.	2
3.12	Аденофлегмона. Клініка, діагностика та лікування.Загальна характеристика запальних захворювань слинних залоз	4
3.13	Загальна характеристика запальних захворювань слинних залоз	2

3.14	Лікувальна тактика при запальних захворювань слинних залоз	4
3.15	Профілактика запальних процесів щелепно-лицевої ділянки.	2
3.16	Клініка, діагностика та лікування фурункулів ЩЛД.	2
3.17	Загальна характеристика гострих запальних захворювань м'яких тканин обличчя і шиї неондонтогенного походження.	2
3.18	Клінічна характеристика запальних процесів м'яких тканин щелепно-лицевої ділянки, що прилягають до верхньої щелепи.	4
3.19	Хірургічні способи лікування запальних процесів м'яких тканин щелепно-лицевої ділянки, що прилягають до верхньої щелепи.	4
3.20	Лікування ускладнень гнійно-запальних захворювань м'яких тканин щелепно-лицевої ділянок.	6
3.21	Загальна характеристика специфічних запальних захворювань ЩЛД	2
3.22	Клініка, діагностика та лікування сифілісу ЩЛД.	4
4		
4.1	Лікувальна тактика при наданні амбулаторної допомоги пацієнтам із травматичними ушкодженнями зубного ряду.	2
4.2	Класифікація.Клінічна симптоматика ран м'яких тканин щелепно-лицевої ділянки в залежності від локалізації.	4
4.3	Рекомендовані лікувальні стандарти надання медичної допомоги пацієнтам із травматичними пошкодженнями тканин щелепно-лицевої ділянки.	2
4.4	Правила та принципи хірургічної тактики лікування. Види та періоди загоєння ран.	4
4.5	Особливості перебігу раневого процесу при вогнепальних ушкодження щелепно-лицевої ділянки.	2
4.6	Етапи та правила надання медичної допомоги при вогнепальних пораненнях.	4
4.7	Діагностичний та лікувальний алгоритми при розвитку ускладнень ушкоджень м'яких тканин ЩЛД.Характеристика хірургічних втручань, які	4

	спрямовані відновити функцію дихання. Методика проведення.	
4.8	Клінічна симптоматика вивихів нижньої щелепи, лікувальна тактика.	4
4.9	Загальна характеристика пошкоджень кісткової тканини та особливості зміщення фрагментів уламків нижньої щелепи в залежності від локалізації перелому.	4
4.10	Діагностичні прийоми обстеження пацієнтів при зламах нижньої щелепи.	2
4.11	Лікувальні стандарти. Характеристика консервативних методів лікування, методика шинування. Апаратні методи імобілізації уламків нижньої щелепи.	2
4.12	Покази та протипокази до проведення остеосинтезу. Різновиди та сучасні принципи проведення оперативного втручання.	4
4.13	Види регенерації кісткової тканини та шляхи її оптимізації.	4
4.14	Класифікація та основні діагностичні аспекти при виявленні переломів верхньої щелепи.	4
4.15	Методика проведення тимчасової імобілізації при переломах верхньої щелепи.	4
4.16	Лікувальний алгоритм. Переваги та недоліки консервативних та хірургічних способів закріплення уламків.	6
4.17	Систематизація ускладнень вогнепальних та невогнепальних переломів кісток лицевого скелету. Лікувальна тактика.	6
4.18	Діагностичний алгоритм у виявленні політравми, оцінка стану пацієнта за алгоритмом ABCDE.	4
4.19	Невідкладна допомога та характеристика лікарських засобів, що застосовуються при опіках шкіри обличчя.	2
4.20	Лікувальна тактика при обмороженнях	2
5		
5.1	Класифікація захворювань слинових залоз. Вірусні інфекційні захворювання слинових залоз.	4
5.2	Методики хірургічного лікування захворювань слинових залоз.	2
5.3	Методика проведення операції видалення каменів у протоках слинових залоз.	2

5.4	Мукоцеле,ранула та ретенційні кисти малих слинових залоз.Методика проведення операції видалення ретенційних кист на верхній та нижній губах.	2
5.5	Методика часткової та повної екстирпації привушної слинової залози.Ідентифікація та спосіб виокремлення віток лицевого нерва.	2
5.6	Синдром Шегрена,клінічні прояви,різновиди,алгоритм формулювання діагнозу та лікування.	2
5.7	Хвороба Мікуліча.Клінічні прояви та лікування.	2
5.8	Неопластичні захворювання слинових залоз.Клінічні ознаки,розвиток та міждисциплінарне лікування.	2
5.9.	Систематизація різновидів неврогенних порушень ЩЛД	2
5.10	Травматогенні неврогенні порушення-причини,клінічна симптоматика та принципи лікування.Пошкодження нервів при проведенні місцевих анестезій ЩЛД,їх лікування.Неврогенні порушення при проведенні дентальної імплантації.Неврогенні порушення при видаленні імпактних зубів на нижній щелепі.	2
5.11	Невралгія трійчастого нерва-причини виникнення, клінічна симптоматика та методи діагностики та лікування.	2
5.12	Параліч лицевого нерва- причини виникнення, клінічна симптоматологія, лікування та прогностичні симптоми відновлення функції нерва.	2
5.13	Невралгія язикового нерва- причини виникнення,клінічні прояви,діагностика та лікування	2
5.14	Діагностичні прийоми обстеження пацієнтів зі захворюваннями верхньощелепного синуса.Предиспозиційні фактори у розвитку верхньощелепового синуситу.	2
5.15.	Різновиди захворювань верхньощелепного синуса.Патофізіологічні особливості розвитку верхньощелепового синуситу.Сучасні способи спеціальної діагностики одонтогенних	2

	риносинуситів.	
5.16	Клінічна симптоматика захворювань верхньощелепового синуса. Гострий верхньощелеповий риносинусит. Мікробіота верхньощелепової пазухи- баланс між коменсальними та патогенними видами.	2
5.17	Клінічна симптоматика хронічного верхньощелепового риносинуситу. Особливості розвитку грибкової форми риносинуситу та її лікування. Клінічні особливості перебігу алергічного риніту.	2
5.18	Показання до проведення консервативного лікування верхньощелепових риносинуситів і її обмеження.	2
5.19	Сполучення та нориця ротової порожнини із верхньощелепною пазухою. Клінічні ознаки, діагностика та способи хірургічного лікування. Тактика щелепно-лицевого хірурга при виявленні сторонніх тіл у верхньощелеповій пазусі. Покази та особливості застосування щічного жирового тіла для закриття оро-антральних сполучень.	2
5.20	Функціональна ендоскопічна хірургія верхньощелепової пазухи (FESS). Технічне оснащення та методика малоінвазивних втручань на верхньощелеповій пазусі.	2
5.30	Ускладнення при проведенні хірургічного лікування оро-антральних сполучень та можливості їх вторинного хірургічного лікування.	2
6		
6.1	Клінічні прояви, онкологічна настороженість та лікування передракових станів та злоякісних новоутворів зубо-щелепової системи і щелепово-лицевої ділянки.	4
6.2	Онкологічна настороженість в практичній роботі щелепово-лицевого хірурга.	4
6.3	Рентгенсеміотика пухлин щелепно-лицевої ділянки.	4
6.4	Методи променевої діагностики в онкології.	4
6.5	Клінічні групи хворих, які перебувають на диспансерному спостереженні.	4

6.6	Доброякісні пухлини щелепово-лицевої ділянки. Клінічна класифікація доброякісних первинних пухлин та пухлиноподібних утворень щелеп за Ю. Й. Бернадським.	4
6.7	Доброякісні пухлини м'яких тканин. Гемангіоми обличчя та органів порожнини рота. Класифікація гемангіом.	4
6.8	Доброякісні пухлини кісток щелепово-лицевої ділянки. Одонтогенні пухлини щелеп. Амелобластома.	4
6.9	Остеобластокластома. Загальні відомості. Класифікація.	4
6.10	Облігатні передракові захворювання щелепово-лицевої ділянки. Клініка, діагностика та лікування.	4
6.11	Факультативні передракові захворювання щелепово-лицевої ділянки. Клініка, діагностика та лікування.	4
6.12	Профілактичні огляди населення та роль лікаря-стоматолога в попередженні та своєчасному виявленні злоякісних новоутворень щелепово-лицевої ділянки.	4
6.13	Цитологічне дослідження в онкології.	4
6.14	Біопсія як метод діагностики пухлин. Форми біопсії.	4
6.15	Класифікація злоякісних пухлин за системою TNM.	2
6.16	Зоякісні пухлини щелеп. Рак верхньої та нижньої щелепи. Етіологія, класифікація, клінічна картина, диференційна діагностика та лікування.	4
6.17.	Особливості хірургічних операцій в клінічній онкології.	4
6.18.	Променева терапія як метод лікування злоякісних пухлин.	4
6.19	Хіміотерапія злоякісних пухлин.	4
6.20	Комбінований метод лікування злоякісних пухлин.	4
6.21	Умовний розподіл верхньої щелепи на сегменти	2

	за Онгренем.	
7		
7.1	Пластичні та реконструктивні операції на щелепно-лицевій ділянці у дорослих та дітей при набутих та природжених дефектах та деформації	4
7.2	Пластика м'яких тканин щелепно-лицевої ділянки зустрічними трикутними лоскутами.	4
7.3	Методики проведення френулотомії та френулоектомії.	4
7.4	Оперативні втручання при вроджених незрощеннях верхньої губи та носа.	4
7.5	Хірургічні методики проведення операцій поглиблення присінку ротової порожнини.	4
7.6	Використання в хірургічній практиці методів забору та пересадки щічного жирового тіла.	4
7.7	Сучасні біоімпланти різного походження та методу виготовлення.	4
7.8	Схема закриття шкірних дефектів залежно від їх форми за Шимановським.	4
7.9	Особливості застосування хірургічних методів при пластичному закритті стійких нориць та сполучень ротової порожнини із верхньощелеповою пазухою.	4
7.10	Використання методів комп'ютерної 3D діагностики при плануванні реконструктивних операцій ЩЛД	4
7.11	Покази та протипоказання до пластики місцевими тканинами.	2
7.12	Загальні правила кістковопластичних операцій у ЩЛД.	2
7.13	Принципи підготовки материнського ложа та донорської ділянки для трансплантації.	2
7.14	Принципи реконструктивної хірургії ЩЛД з використанням черепно-лицевих титанових імплантатів та кісткових автотрансплантатів	2

VI. СУМІЖНІ ДИСЦИПЛІНИ, ЯКІ ВКЛЮЧЕНІ У НАВЧАЛЬНУ ПРОГРАМУ ПІДГОТОВКИ ЛІКАРІВ-СТОМАТОЛОГІВ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ «ЩЕЛЕПНО-ЛИЦЕВА ХІРУРГІЯ»

№ п/п	Кафедри університету, де проводиться додаткова підготовка лікарів зв спеціальністю «Щелепно-лицева хірургія»	Тривалість у місяцях (годинах)	Дата
1.	Медична інформатика	6	
2.	Медицина катастроф	8	
3.	Радіаційна медицина	8	
4.	Інфекційні хвороби(ВГ)	24	
5.	Хірургія	24	
6.	Анестезіологія	40	
7.	Променева діагностика	40	
8.	Отоларингологія	24	
9.	Дитяча хірургія	24	
10.	Ортопедія і травматологія	24	
11.	Ортодонтія	24	
12.	Менеджмент в охороні здоров`я	24	
13.	Лікова психологія	16	
14.	Медичне право	16	
	Всього	302	

VII. НАВЧАЛЬНІ ПЛАНИ
підготовки лікарів-стоматологів зі суміжних спеціальностей

Навчальний план з курсу « Медична інформатика »

Код курсу	Назва курсу	Кількість навчальних годин			
		лекції	практичні	семінари	разом
1	Новітні інформаційні технології в галузі охорони здоров`я .	1			1
2	Автоматизовані атестаційні системи медичногог призначення.	1			1
3	Основні функції комплексної автоматизованої інтегрованої атестаційної системи(ААС) ELEX . Вхідний (базовий) тестовий контроль знань .		2		2
4	Режим роботи комплексної		2		2

	автоматизованої інтегрованої атестаційної системи(AAC) ELEX . Заключний тестовий контроль знань .				
	Всього 6				

Навчальний план з курсу « Медицина катастроф »

Код курсу	Назва курсу	Кількість навчальних годин			
		лекції	практичні	семінари	разом
1	Медико- тактична характеристика катастроф мирного і військового часу	4			4
2	Аварії на радіаційно- та хімічно небезпечних об`ктах . Їх медико-санітарні наслідки.	2			2
3	Організація лікувально-евакуаційного забезпечення населення за умов надзвичайних ситуацій	2			2
	Всього 8				

Навчальний план з курсу «Радіаційна медицина »

Код курсу	Назва курсу	Кількість навчальних годин			
		лекції	практичні	семінари	разом
	Всього 8				

Навчальний план з курсу «Інфекційні хвороби »

Код курсу	Назва курсу	Кількість навчальних годин			
		лекції	практичні	семінари	разом
1	Епідемія ВІЛ-інфекції як глобальний процес. Нормативно-правова база України з питань ВІЛ-інфекції. Універсальні запобіжні заходи і безпечна організація праці. Післяконтактна профілактика. Поняття консультивання та його етичні принципи. Клінічні прояви та класифікація ВІЛ-інфекції. Опортуністичні інфекції, специфічна	4			4

	та неспецифічна профілактика, лікування. Загальні підходи до проведення ВААРТ.				
2	Вірусні гепатити	4			4
3	Вірусні гепатити: А, В, С, D, Е, F, G, TTV. Клінічні прояви та варіанти перебігу. Ускладнення. Специфічна діагностика. Принципи лікування. Диспансеризація. Профілактика. Специфічна імунопрофілактика інфекційних хвороб.	4			4
4	Грип	4			4
5	Клініко-епідеміологічна та лабораторна діагностика. Особливості перебігу грипу А Н1N1. Принципи лікування. Профілактика.	4			4
6	Невідкладна допомога при особливо небезпечних інфекціях.	4			4
	Всього 24	24			24

Навчальний план з курсу «Хірургія»

Код курсу	Назва курсу	Кількість навчальних годин			
		лекції	практичні	семінари	разом
	Всього 24	24			

Навчальний план з курсу «Анестезіологія»

Код курсу	Назва курсу	Кількість навчальних годин			
		лекції	практичні	семінари	разом
	Всього 40				

Навчальний план з курсу «Променева діагностика»

Код курсу	Назва курсу	Кількість навчальних годин			
		лекції	практичні	семінари	разом
	Всього 40	40			

Навчальний план з курсу «Отоларингологія»

Код курсу	Назва курсу	Кількість навчальних годин			
		лекції	практичні	семінари	разом
	Всього 24	24			

Навчальний план з курсу «Дитяча хірургія»

Код курсу	Назва курсу	Кількість навчальних годин			
		лекції	практичні	семінари	разом
	Всього 24	24			

Навчальний план з курсу «Ортопедія і травматологія»

Код курсу	Назва курсу	Кількість навчальних годин			
		лекції	практичні	семінари	разом
	Всього 24	24			

Навчальний план з курсу «Ортодонтія»

Код курсу	Назва курсу	Кількість навчальних годин			
		лекції	практичні	семінари	разом
	Всього 24	24			

Навчальний план з курсу «Менеджмент в охороні здоров'я»

Код курсу	Назва курсу	Кількість навчальних годин			
		лекції	практичні	семінари	разом
	Всього 24	24			

Навчальний план з курсу «Лікова психологія»

Код курсу	Назва курсу	Кількість навчальних годин			
		лекції	практичні	семінари	разом
	Всього 16	16			

Навчальний план з курсу «Медичне право»

Код курсу	Назва курсу	Кількість навчальних годин			
		лекції	практичні	семінари	разом
1	Законодавче забезпечення охорони здоров'я в Україні. Міжнародно-правові стандарти у сфері охорони здоров'я	4			4
2	Правовий статус суб'єктів медичних	4			4

	правовідносин				
3	Юридична відповідальність медичних працівників за професійні правопорушення	4			4
4	Правове регулювання надання медичної стоматологічної допомоги в Україні	4			4
	Всього 16	16			16